

העולם הזה

סיפור השער:
ליונל
האמכטון

תמונות חשאיות
מיום מותו של

דב
גרונר

*
סיפורו האישי
של קרבן
מלחמת הגבול:

עליתי
על

מוקש

*
סנדרלנד
בפעולה

מס. 969 כיטאייר תשמ"ז
10.5. 1956 מחיר 350 פר.

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כחן
עורכת משנה:
דוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סליבי קשת
הכתב הראשי:
שרא חרולי
חברי המערכת:
עורך תבנית:
אחיון צור
צלם המערכת:
יחודה זעירא

ישראל ביבר, ניצה נבי, איתן נבירול, יולי גלי, דויד הורוביץ, רותי ורד, רוני ורד, אברהם חרמון, מוסר טאבור, משה לשם, אביבה סטו, עמוט קינו, שלמה קרו, אלי תבור.
הצייר הראשי: עורך דפוס: מנהל מעבדה: שמואל ברתור, אריח אריאל, נתן רח

העתון הנקרא ביותר במדינה

21 יולי

שעות מעטות לפני שהפיראון פתחו כמע' רכה האחרונה שלהם, סירה חוליה של העו' רם הזה במשקים שלאור הרצועה. התוצאה היתה הכבדה המצולמת הגדולה («מלחמה בגבול עזה») שהתפרסמה בגיליון העולם הזה (965).

בין השאר סיפרנו לך על תלמידי מגנסיה הרצליה שעסקו בעבודת ביצורים בנירים, ואשר סירבו להיענות לבקשת הוריהם לחזור מיד הביתה. השובע קיבלתי מכתב מאת חבר נירים, מאיר א., מופנה אל אותם התלמידים. להלן המכתב בבואו:

לכיתה השביעית,
גמנסיה הרצליה,
שלום רב!

בחרתי בדרך זו, מכיוון שבטוח אני שאת העולם הזה אתם קוראים כולכם (ולאחר שהתפרסמתם עלינו — לא כל שכן...) ו' אולי משום שערך כמה וכמה מבני השביעית בבתי הספר האחרים יש להם שייכות לנכתב כאן.

אין לי ספק ששבוועים אלה, שהייתם ב' משק גירם, גרמו איזה זעזוע רציני בהלך מחשבותיכם השאנן, ושינו במידה מסוימת את כל שהיה ידוע לכם על קיבוץ, על הח' יים במשק-ספר, על חלוציות, על ציונות ו' שאר ירקות, שהייתם רגילים להכניס במרכ' אות כפולות.

אני רוצה להאמין שהתפעלותכם היתה ה' פעולות-אמת. ראיתם מציאות-חיים אחרת, על מתח קצת יותר גבוה מזה שהורגלתם ל' אות ולחיות.

מבחינה מסוימת היו אלה שבועיים של חיים מרוכזים עבורכם: עבודת הביצורים, ההפגנה, מתחנות של ימי מלחמה, נסיון ה' הורים להחזירם הביתה ועוד כהנה וכהנה. חדרתם מעט לחינוך וראיתם אותם קצת ל' עומקם.

על כן גם סירובכם לנסוע הביתה עם בוא המכונית שהאבי יאמא שלחו — היה ב' רור ומובן מאליו. זה לא היה מעשה גדול. הייתם אומר: זה היה מחוייב המציאות. וכי יכולתם לנהוג אחרת?

מה היו אומרים ילדי הגן הפעוטים של נירים. לו קמתם ונסעקם? מה אתם הייתם מסוגלים לומר?

אך אב לכם נדמה שזה היה דבר יוצא מגדר הרגיל, ובכלל — שבמשק שבועיים של עבו' דת ביצורים כנירים «הצלחת את המולדת» — אתם עושים צחוק מעצמכם.

בשעת יציאתכם עמד לידי חבר, ולאחר מ' בול ההבטחות שלכם לכוזר ולחזור, אמרתם לו: «זה שהייתם בנירים שבועיים אלה וכל ההבטחות שלכם לבוא שנית — אינם שהים ב' בעיני כקליפת השום, אם מהגמניסטים ה' אלה לא יקום גרעין רציני שילך עם תום לימודיו בספר!» ויצטרף למחנה הזה שלנו, הישיר בספר!

אזרתי זאת משים שנדמה היה לי שה' לחתם לחזור ולראות את הטיפוסי והאופייני לחינוך. כי הטיפוסי והאופייני לנירים בימים אלה איננו כפי שהראה העולם הזה עם כל פמלית הכתבים והצלמים שלו אחרי ביקורם.

מכתבים

עוד ישנם ענקים

מרכים להשמיע טענות נגד קיבוצים: שהם קומוניסטים, שהם נהנים מכוניות יתר, שהם משוחררים מתשלום כל מיני מסים. הכתבה שלכם על קיבוץ להב (העולם הזה 968) הביאה את הצד השני של המטבע: העבודה המפרכת, השמירה התמידית, המתוחות מורטל-העצבים וההקדבה ה' עצמית האינסופית. דברים אלה אין התנאי ונער' הוזהר התלאכבי מוכנים לשאת. על כן, אם מע' ניקים חוקי המדינה פיצוי כלשהו לנושאים ב' עול' הלאומי מספר אחר, יבואם להם.

דוד כראונר, באר-שבע
לא היה ביציאת חברי המערכת לשבוע עבודה בספר אלא מילוי חובה אורחית פשוטה. יתכן שהיה הרבה לרוש מעתונאים אולם מאחר שהנכם לא רק עתונאים, אלא גם נורים מחנך, הרי ש' התרבותכם היתה מעשה טבעי.

יורם כנגור, חבל לכיש
התלככות להב במסגרתו הלאומית הוכיחה כי טעיתם בהערכת הוועד שלנו. אכן, עוד ישנם ענקים ברור יורשי הפלמ"ח...

אלחנן דנון, טבריה

זנב הנמר

בכתבה על «זנב הכלב» (העולם הזה 967) המשיך העורך את המדינה לזנב של הכלב. הא' מריקאי, הרשו לי להעיר שאם זנב מכשכש, הרי הדבר תלוי בשריריו הרצוניים של הכלב, שאילו צמוד הזנב, אני במקומכם הייתי כותב על עור שהנחש משי. כלומר — פסיכולוגית — השתדל' נות הניסויים של שרת ושות' היא עוד מצומק וצר, שיש להחליק ממנו.

יוסף רילף, ירושלים
היחסים בין ישראל ואמריקה מוכרים לי את הפתגם ההודי, שקראתי פעם בהעולם הזה: «אם אתה הולך לשכב ליד נמר, אל תפלא אם הוא טורף אותך בשנתך».

חביב שיר, גדרה

נוסח אחר של אותו רעיון, בחמשיר

אנגלי מפורסם:

מעשה באשה משתחצת

שרכבה על נמר, מתחוצצת.

הם חזרו חיש מהר:

היא — בתוך הנמר,

והצחוק — על פרצוף המפלצת.

תמונות כבשקתך

אני תלמידת נימסיה הרצליה ובשבועיים האחר' רונים הייתי בקיבוץ נירים שבנגב המערבי, במבצע ביצורים. כבשת באו כתבי העולם הזה לנירים ושוחרו עמנו וכן צילמו תמונות שונות. אחדות מהן ראיתי בעתון (העולם הזה 965). אותי צילמו שתי תמונות אך לא ראיתי אותן מודפסות בעתון. רציתי לדעת אם התפרסמה ואם כן, מחי' איראלה לוצאטו, רמות השבים

כן, ברגע זה:

מתנדבת לוצאטו

דעה צרפתית

...רצוני להביע את התפעלותנו הכללית מכתי' רתכם, אוסירה ארו. אם היא באמת מייצגת את נוער ישראל, הריכם עם מאושר.

אניטה פרייר, מערכת אל, פאריס

לפני שבוע ימים חזרתי הביתה ולעבודתי בכית' החולים. הנסיקה לישראל היתה בשבילי חתיה עמומה מאד וירידי היהודים כאן כבר מתלוצצים שאני יכולה להיות ציר בקונגרס הציוני. על כל פנים, אני מתבקשת בכל הדמונות לספר על מדינתכם האמריקה ואני מאמינה שאינני מבוישת את נציגי המערכת שלכם שליחה אותי כל זמן סיוור בישראל וסופק לי חומר כה רב עד מה שראיתי. תרו נמוך, רומאן, צרפת

איך כותבים מה

הסנוכיים שלכם מוצא לו פורק, כנראה, בצי' טעות עריכות ובהפגנת ידועותיכם בערבית אחרת קשה להבין את הסור הארוך של העורך (העולם הזה 967) שלא היה, למעשה, אלא מין מדריך שימושי לכתיבת שמות עריכים בעברית.

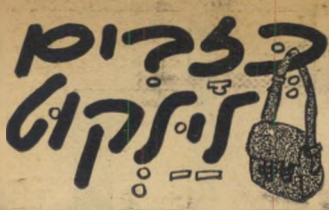
דוד כהן, רמת-גן

מאד השתוממתי שעתון רציני כמו סיים עומר על רמה כה נמוכה כמו העתונות הישראלית — חזון מהעולם הזה — וכותב במקום ביקבאשיי נמאלע-בראלינאצר סתם נאצל!

אלימלך שירק, תל-אביב

אכן, מתמיהה הקורא אלימלך שירק.

במערכת העולם הזה נמצאים למחות שני אנשים התופסים עמדות מרכזיות. המכונים לכל עומקן את בעיות המיעוטים בישראל, ובתור שכאלה הם

לאחר שהעולם הזה פירסם בשבועות האחרונים פרקי ציינבאה, החלו מגיעים למערכת ילקוטי כובים פרטיים של קור' אים, המתארים את החי הנוער הישראלי מימי האהלים של הפלמ"ח ועד ליחידות המילואים של צה"ל. החל מגיליון זה יפר' סם העולם הזה מדי שבוע את הצינוב המוצלח ביותר, בציון שמו של השולח.

שוקה וספר הפלמ"ח

באחת ההפסקות תפסו חברה את שו' קה' השחור ואמרו לו: «זו עבודה זר' שכתב! 20 שנה בפלמ"ח, מסירות והק' רבה ללא גבול ולבסוף — אינך מוזכר בכל ספר הפלמ"ח, אפילו לא ברשימת הוולגים».

השיב שוקה: «לא קראתם כנראה את הספר בעיון. בפירוש כתוב עלי, בכרך השני, בהתקפה על זרעו, מסופר: «הכיתה התקדמה לאטה, חוצה את השדות בחסות האפילה. אין לראות דבר, רק מוט ראנטינה בולס מעט על רקע ה' שמים».

«נו», סיים שוקה השחור, «ומי אתם סבורים היה אותו קשר שנשא את ה' אנטינה הזאת?»

ישראל,

הפקולטה לחקלאות, רחובות

ודאי יודעים שאם יש לנו כן ברית בזה הידיעה במרחב, הרי זה העם הדרוזי. חבל, על כן, שאין תקום הוא עושה מאמץ להסביר את עניינים של הדרוזים לציבור היהודי — ולא כעשיית חסד ל' דרוזים, אלא כשרות לטובת המדינה.

רפי עטרון, תל-אביב

מאורע גורלי מאד

«שבוע מתוך מיליון» (העולם הזה 967) היתה פתיחה מעניינת ואני מקהה שמשך הסירה ימי' שיד' להציג לקוראים את הטוב והנעלה בבלי ה' ערית השונות שהגיעו ארצה. נמאס לנו קרוא על צבירים, שכל נבחרתם ותחילתם נעוצות בכד שה' אאם שלהם הלכה ללדת בכית דחולים הרמה בתל' אכיס.

אליהו מטר, חולון

עצמי היא שלאחר סיום הסירה תכנסו את האנשים הללו, למען יכירו איש את דעהו פנים אל פנים ויחליפו רשמים וחיות. בלי ספק, יועיל הדבר למינוח הנלוות השונות...

שמואל טביב, ירושלים

«המאורע הגורלי ביותר בחיי» קרה לפני עשרים ושלוש שנים בעיר נראק, באוסטרליה. גולדתי.

זה היה נורא, האמינו לי.

גולדה מאיר, נהריה

קוראים שיש להם זכרונות מפורטים יותר על המאורע הגורלי בחייהם, מוזמנים לשלחם למערכת.

עם ונגד הזרם

חבל על המקום שהקדשתם לדאיון עם מיקונים (העולם הזה 967). אינני אומר זאת מטעמים פ' ליטיים, חסידותיות, כי אם מטעמי חסכון עתונאי נירא. שהרי לא חידש הראיון ולא כלום. יכולתי לקרוא את כל מה שמר מיקונים, «נילה», בכרך יים המלככים את קירות ערינו, אילו היה לי הפנאי והחשק.

שמואל גולדרט, חדרה

נוכחתי שבסביבה עוינת ביותר ובאווירה של לאומנות, המקיפה את רוב רובו של הציבור הי' ישראלי צריהרהא, יועתם לשחות נגד הזרם ו' לפסס את דבריו הכניס של מיקונים. לא אכנס ע' עם כל מוצא פיו, אך דבריו ביחס לכעיות המל' חמה והשלום הינם הבהירים ביותר והמעוררים ביותר שנשמעו עד כה. תודה לכם על העותכם.

חנן הישראלי, פרדס-חנה

עובדות ועבודות שבת

במדור «דת» (העולם הזה 964) הופיעה כתבה על מופעל אישונג בפרדס-חנה. שאחר מבעליו הוא מר נחנבסקי, והמתחל כביכול את השבת. הדאיון תכבה זו, להרב המקומי בפרדס-חנה, הרח"נ דיסקין שליט"א. הוא ברא את העניין והרי תוצאות הבירור: (א) המפעל בפרדס-חנה אינו עובד בשבת (ב) כבשתי הסור של המפעל בטנטורה מוזקקים בשבת על-ידי ערבי. (ג) מר נחנבסקי אינו נמנה יותר על בעלי המפעל, שכן מבר את מניותיו ברבע מיליון ל"י.

י. שמרלינג, פרדס-חנה

העולם הזה רק ציטט את דברי דוד בן גוריון בישיבת הממשלה. את ההכחשות יש להפנות אליו.

אז (רנ) קיי!

חבל שרני קיי לא בא ארצה עם אשתו מילכיבה (העולם הזה 968). אם היא כל כך מוצלחת, יתכן שהיתה קצת עוורת כל כן. ככה, היה נורא מאכזב.

אביבה שטרן, חיפה

...דני קיי היה אוקיי!

יורם גוט, אשקלון

יתום אומלל

ספור אומלל זה אפיני לכל מעשי המימשל הצבאי. אפשר לומר: מבחינה נפשית, העביר המימשל הצבאי את כל ערביי ישראל מלב המדינה אל הגבול.

למחרת מלחמת תש"ח לא היו ערביי ישראל מעוט ערין. בפני כל-אחד מערבים אלה עמדה קודם לכן הברירה לברוח או להישאר, וכל אחד מהם החליט להישאר תחת שלטון זר. כל אחד מהם גם הבין שחיי ורכושו יהיו בסכנה אם יפרוץ סיבוב שני.

יהיה זה מוגזם לומר שערבים אלה אהבו את המדינה בלב ונפש, או שהיו פטריוטים גלובליים ומושבעים למדינת ישראל. אך הן אמת היא שהשלימו בלבם עם קיום המדינה, והתכוונו לחיות בה בדיוק כשם שחיו תחת ממשלת המנדט הבריטי, או תחת ממשלת האימפריה התורכית.

ואז בא המושל הצבאי של מדינת ישראל. לא באש אש, עותומני, לא קומישנר בריטי. הוא בא ושלל מן הערבים את הנכס היקר ביותר: חופש התנועה וכבוד האדם.

המדינה הוצאת נתנה לערבי את זכות הבחירה לכנסת, אך אסרה עליו לבקר את חביו בכפר השכן. היא נתנה לו יתרונות כלכליים מסויימים, אבל היא הציקה לו ומידרה את חיו במאה ואחת תחבולות קטנות. אף אחת מהן לא היתה חשובה כשלעצמה, אך יחד צברו מלאי של מרירות שקשה לתאר. רשיון התנועה — זה המיסמך המעליב ביותר שאפשר לתחבו לידו אדם, אחרי התרועועות של שעות וימים — הוא הסמל העליון של משטר זה. יתכן והילד, שהוציא את נשיו מתו בעינויים אחרי שהוריו לא הצליחו להשיג רשיון לבקר רופא בעיר הסמוכה, לא היה אופייני. יתכן שהיו רק מקרים מעטים כאלה. אולם המקרים האלה הפכו לסמלים שעברו מפה לאוזן.

הצעיר שהרג את הוריו יצר מי צבא אומלל של יתמות. המימשל הצבאי שהרג במשך שבוע שנים ארופות כל זיק של רגש חיובי בידי המעוט הערבי, יצר בעיה בטיחנית של ממש.

אסור לזלזל בבעיה בטחונות זו. היא קיימת, והיא חמורה מאד. אף שנגרמה במידה רבה על-ידי מוסדות המדינה, לא קל יהיה להתגבר עליה.

הקורא ייטיב להבין בעיה זו אם ישתדל, לרגע קט, להכניס את עצמו לעורו השחום של ערביי ישראל. הוא התיאש במידה רבה מן הסיכוי להיות אי-פעם לאורח שחור-זכור יות במדינת ישראל. הוא תלוש מן החברה העברית, וגם מן הכלכלה העברית. הוא חי בגטו נפשי, חברתי ומשקי. אולם יש לו קרובים מעבר לגבול. והברחה קטנה לא תציק על מצפונם.

אם ידפוק באחד הלילות מסתנן על דלתו ויבקש מחסה, מה יעשה? הוא יחשוש להל"סין עליו, כי הפידאיון עלולים לבוא שנית. אין ספק שהוא מושפע במקצת מן התעמולה של רדיו קאהיר, וגאה על כי קם לערבים מנהיג צעיר ומצליח כמו גמאל עבד אל נאצר. כערכי, לא קל לו להלשין על ערבים אחרים — כשם שאפילו אנשי השומרה-הצעיר התקשו בשעתו להלשין על חברי אצ"ל בפי הבלולשת הבריטית.

מאידך, הוא יודע שכל מחממה

(המשך בעמוד 18)

היו ערבים שהורחקו מן הגבול. היה קיים כפר בשם ברעם, על הגבול. הלבנוני ממש. ישבו בו מארונים, מבני העדה הנוצרית-לבנונית שרבים סבורים שהם עתה בניה-ברית היחידים של מדינת-ישראל במרחב. הן הממשל הצבאי פוצץ את הכפר, מסר את אדמותיו לידיים עבריות וגירש את תושביו לכפר גייס הסמוך. שם הם יושבים עד היום, במרחק כמה קילומטרים מן הגבול, אכזרי לי שנהא.

אולם לא כל הערבים הורחקו מן הגבול. היו גם ערבים שהובאו אל הגבול, ודווקא על-ידי המימשל הצבאי. זה קרה בנגב, באיתו מקום שם מפרדים — כפי שהועדה מי ציינת בחרדה עמוקה — רק אררי

נעשה מתוך שיקולים בטחוניים טהורים, ללא שום מטרה אחרת אלא להבטיח את בטחונם של אזרחי ישראל.

ואם חס ושלום יעני משהו לבטל את המימשל, יהיו צפויות סכנות נוראות למדינה. הגבול ייפתח לרוחה, הסתננות המדינת תציף את הגליל, השומרון והנגב, גייס חמישי עצום יטיל את חיתתו על הארץ.

במלים אחרות: תודת האומה כולה מגיעה לשורה הדוקה-הדוקה של פקדי המימשל, שרק הם לבדם עומדים בינה לבין התהום הפעורה, והמושמצים מכל צד על-ידי בוגדים, מסיתים ויסודות אפלים אחרים.

אזה המסקנות, המשתרעות על 26 עמודים של מכונית-כתיבה, אי שר רק פעמיים מופיעה בהם ה

מעשה בצעיר, על-סמך, שרצח אב ואם בגרזן. הוא קרא: "אללי! רחמו, רבותי, על יתום ערירי ומסכן!"

כמו כל בריחה טובה, מתגשמת גם בדיחה נושנה זו מפעם לפעם במציאות. הדוגמה האחרונה סופקה לנו על-ידי מיסמך שהונח על שולחנו לפני כמה שבועות, ש"אינו הומוריסטי כלל וכלל. נושאו: המימשל הצבאי במדינת-ישראל.

בדיחה-לא-בדיחה זו התחילה כאשר ביקש דויד בן-גוריון להכניס את מפ"ם לקואליציה הממשלתית. מפ"ם דרשה לבטל, או לפחות לרכך, את המימשל הצבאי באזורים העריביים. אי-אפשר היה להתחמק מן הורשה הבלתי-נעימה. היא נתקבלה על-ידי הממשלה החדשה כולה, והפכה לסעיף 51 של קווי הסוד שלה.

מה עושים כשאין רוצים להגשים הבטחה שהוצהר עליה רשמית? נכון — ממנים ועדת-חקירה, שתבי דוק ותגיש המלצות.

לא ועדת-חקירה פרלמנטרית, חס ושלום, העולה להיות עצמאית מדי. דבר הרבה יר פיקחי הוא למנות ועדת-חקירה פרטית, מורכבת משלושה יהודים מכובדים, שלרובם אין שום מושג על הנושא הנדון.

כך נולדה, באיירה חגיגית ומרוממת, לפני חצי שנה בדיוק, ועדת-החקירה לענייני המימשל הצבאי. חבריה היו יוחנן רטנר, איש ההגנה הוותיק, דניאל אוסטר, ראש העיר המשוחרר של ירושלים, ויעקוב סלר מן, עורכי-דין פיקח מאד ומצליח מאד בי חיפה.

ועדה זו ניגשה מיד ובמרץ רב לעבודתה. מלחה בפמליה רועשת ומטרתה של אופי נוענים, הופיעה לעיני הכפריים הערביים. כל ערבי היה רשאי להופיע ולהעיד בפניה.

אזא שדא כל ערבי רצה. לפני כן פול לעבר המושל הצבאי. אם רצה המושל, רצה גם הערבי. אם לא רצה המושל, לא רצה גם הערבי. לא היה שום דחץ, לא היו שום אימונים. פשוט נסתבר כי דויד רי הפלחים והבדואים שבאו להעיד לפני הועדה היו במקרה אותם השייכים המקיימים יחסים הדדיים קרוב (ובדאיים) עם סעאדת אדי-חא' קם אד-עסקרי, הוד מעלתו המושל הצבאי.

ואם יתפלא על כך אחד הקוראים, מוטב שיעבור לחיות שבוע-שבועיים, לשם נסיון בלבד, באחד מאזורי המימשל כערכי הצפוני (א) לביטול רשיון תנועתו, (ב) למעצר מיינהלי ללא משפט, (ג) לשלילת מקום עבודתו, (ד) להגלייתו לאזור אחר, (ה) להעמדתו תחת פיקוח משטרה, (ו) להפרכת קרקעותיו לאזור סגור מטעמי בטחון, (ז) להסלת עוצר בכפרו (ח) לגירוש.

אחרי שגבתה את העדויות המשכנעות והבלתי-משוחרות, לא התקשתה הועדה הנכבדה להסיק את מסקנותיה: אין בשום פנים ואופן לפרק או לצמצם את המימשל הצבאי. להיפך, יש ליעל ולשכלל אותו.

כל אשר עשה המימשל הצבאי עד כה, כולל פיצוץ הכפר ברעם וסילוק ערביי רבסיה,

במיכלאת המימשל הצבאי

בעים קידומטרים בין השטח המצרי לבין השטח הירדני.

באזור זה ישבו כמה שבטים בדואים בתוך הארץ, במרחק ניכר למדי מן הגבול. הם ישבו על אדמות טובות. לכן גירש אותם המימשל הצבאי מאדמותיהם, מטעמי בטחון, והעביר אותם לאחד האזורים הצחיחים ביותר של המדינה. אזור זה שוכן, במקרה, על הגבול ממש — ודווקא על הגבול הנטוש ביותר, החשוף ביותר והפתוח ביותר של מדינת ישראל, מצפון לברא-שבע, מצקלג עד עין-גדי.

שם יושבים הבדואים האלה כיום לבדם, מול אחיהם שמעבר לגבול. שום התישבות עברית אינה שומרת על הגבול הזה. אפשר לומר שהגבול אינו קיים שם בכלל. וזהו כיום אחת הבעיות הבטחוניות החמורות ביותר במדינה.

מובן שאין זה מצב משביע רצון. זהו מצב מסוכן. לכן דרוש מימשל צבאי באזור זה, להגן על בטחון המדינה.

מזה "את", השנואה על דויד בן-גוריון. הן הגיוניות מאד, נועזות מאד. יש בהן רק ליקוי אחד: אין דהן שום קשר שהוא עם המציאות.

צעיר המסכן, שהרג את אביו ואת אמו, לא שיקר באמרו שהוא יתום. הוא דיבר אמת. הוא רק שכח להזכיר כיצד הפך ליתום, ומה היתה תרומתו לכך.

פניגורי המימשל הצבאי, המצביעים על העובדה שהמצב הבטחוני לאורך הגבולות ובקרב המעוט הערבי חמור מאד, אינם משקרים. הם רק שוכחים להזכיר כיצד הפך המצב למה שהנהו, ומה היתה תרומתו הצנועה של המימשל הצבאי לכך.

גינק את העובדה המסוכנת שרוב ערביי ישראל חיים בקרבת הגבול, או על הגבול ממש. כיצד הגיעו לשם?

קיימים סיכויים רציניים כי ארצות-הברית ובריטניה יסכימו להצעה הפובליטית להטיל אמברגו מוחלט על משלוחי נשק למרצח. במקרה זה, תהיה ישראל הסובלת האלימות, מאחר שמדינות ערב הספיקו כבר לצבור מלאי גדול של נשק.

המאורעות בגבול רצועת עזה עזרים לעמוד בשבועות הקרובים במימון של התחדדות קיצונית. ידוע כי השלטונות המצריים מנסים לארגן מיצעד פליטים המוני אל עבר הגבול הישראלי, בו ישתתפו פליטים בלתי-מיוזנים. הדבר עלול להעמיד את ישראל בפני אחת הבעיות המדיניות החמורות ביותר מאז נסתיימו קרבות תשי"ח. בין השאר תצטרך להחליט אם לפתוח באש על משתתפי המצעד הבלתי-מיוזנים.

אחד המאורעות העיקריים של השנה עזר לביקורו של המרש ז'קוב בארצות-הברית. ז'קוב, המקיים זה מכבר חליפת-מכתבים סודית עם אייזנהאואר, עמו התיידד במלחמת-העולם, הוא האישיות הסובייטית היחידה היכולה לעסוק באמריקה מבלי לעורר שם סערה של התנגדות.

ביקור זה יסמל גם את ההשפעה הגוברת והולכת של הצבא בחיים הסובייטיים, השפעה אשר באה לידי גילוי בהסכמת צמרת המפלגה הקומוניסטית להחזיר את כבודם של המרשל טוחצ'בסקי וחבריו, שחוסלו בשעתו על-ידי סטאלין. עם זאת, תלה הצבא בטאלין גם את האחריות לכשלונו הצבאיים המחפירים של ברית-המועצות בשלב הראשון של מלחמת-העולם, שהביאו את הצבא הנאצי עד לשערי מוסקבה וסטאלין נגראד.

הזעזוע המרחבי הבא יתחולל בירדן. עם גבור ההשפעה המצרית בממלכה ההאשמית, נשמטת הקרקע בהתמדה מתחת לרגלי כס המלוכה והסתלקות או סילוקו של המלך חוסיין אינה אלא שאלה של זמן. הכוח מאחורי התסיסה: חגי אמיין אל-חוסייני, בחסותו האדיבה של רודן מצרים גמאל עבד אל-נאצר.

גם באגף השני של הקשת הערבית יודעו העניינים. חילופי גברי יחולו בצמרת השלטון העיראקי, אשר בעקבותיהם תוקטן השפעתו של ראש הממשלה נורי אל-סעיד, אוהד הברית, ויתחדקו היחסים בין עיראק לבין הגוש המצרי.

אז תצפה לעידה מוגברת מארצות צפון אפריקה. הדיבורים הרמים בקונגרס הציוני על העלאתם המיידית של 100 אלף יהודים ממדברן נועדו לצרכי שוור בלבד, לא ישנו במאומה את מדי העליה הסלקטיבית הנהוגה כיום.

לעומת זאת, עשויה ישראל לזכות באזרח מכובד, כתוצאה מפעולות הקונגרס. ד"ר נחום גולדמן, שנבחר לנשיא ההסתדרות הציונית העולמית, יבקש להפגין את דבקותו לאידיאלים הציוניים, יכריז על העתקת מקום מגוריו הקבוע מניו-יורק לישראל. הדבר לא ישנה במאומה את הרגלי הדוקטור המעופף, אשר ישהה בארץ מספר שבועות בשנה בלבד, יקדיש את יתר זמנו לביקורים בבירות העולם.

משנחת המורכבת מנציגי ארגונים יהודיים לא-ציוניים תבקר בכרית-המועצות. במשאומתן שהתנהל לאחרונה בין ארגונים כאלה בחוץ-לארץ לבין ממשלת ברית-המועצות, הודיעו הרוסים כי יראו בעין יפה ביקור משלחת כזאת, לאחר שתוגש להם רשימה שמית של משתתפיה.

אין כל סיכויים להידוק קרוב של יחסי ישראל-יוון. נסיונות שנעשו לאחרונה על-ידי ישראל בכיוון זה התנפצו מול חומת הסירוב של היוונים, המחזיקים נציג דיפלומטי בישראל אך סרס הכירו במדינה רשמית, מחשש להגבה מצרית לרעת המיעוט היווני הגדול החי באלכסנדריה.

הפעילות הקומוניסטית בארצות ערב תצומצם. מנהיגי ערב יצאו מקרוב במסע נגד הקומוניסטים בארצותיהם, המכוון להוכיח למערב כי ההתקרבות לגוש הסובייטי היא מדינית-חיצונית בלבד, אינה מותנית בהחזרת המהפכה הקומוניסטית אל לב מרחבי הנפש הערבי.

אם היו דך עוד תקוות — או חששות — לאיחוד הצ"כ ותנועת החרות, תוכל מעתה להניח מחשבות אלה הצידה. הסכמת הכללים להצטרף להנהלת הסוכנות היהודית ללא חרות חיסלה את הסיכוי האחרון לביצוע תוכנית האיחוד של שתי המפלגות. הקרע יקבל גושפנקה רשמית כאשר יפנה מנהיג חרות מנחם בגין באולטימטום לצ"כ להשיב כן או לא ברור להצעותיו.

שר האוצר יחדש את מאמציו לנתק את העקדת השכר מעלית האינדקס. לוי אשכול טוען כי הצמדת תוספת-היוקר לאינדקס אינה מוצדקת, מאחר שלא כל עליית-אינדקס משקפת באמת עליה רצינית ביוקר המזוויה.

העם

לוע התותח

בדים עד כמה שאפשר יותר מכיכר ההסדרות בבירה- הם לא מצאו משק רחוק יותר משדמות-שיוף.

כי היום היה האחד במאי, חג הפועלים. דגלים אדומים וסיסמות סוציאליסטיות מהפכניות הצטופפו ככיכר. משום מה סברו מארי גני הקונגרס כי אין זה מחנה המתאים לעיני נציגים ציוניים, שרובם באו מארצות בהן נחשב הדגל האדום לדגל השטן.

אמנם, גם מתישבי שדמות-שיוף הם חברי השומרה-הצעיר, המאמינים בציונות-סוציאליסטית-המפכנית. אולם צד זה של החוויה החלוצית לא הוזכר במיוחד.

מין נוזל

אם להאמין לנחום גולדמן, הרי העסקן הציוני האמיתי אינו מסוגל להשתמש במילה פשוטה כמו "מים". תחת זאת יאמר, בנאור מ: "מין נוזל שהוא לעתים צלול ולעתים עכור, שאפשר לשתות ממנו ולרחוץ בו, ול- צורך עשית תה מרתיחים אותו בסמואר..." מסוק זה יכול היה להיות סיסמת הקונגרס, שנעלל השבוע בשעות הקטנות של ליל שני, אחרי שטף אדיר של נאומים נוזלים, צוללים ועכורים.

משכורות ושירים חלוציים. ברנע האחרון, שעה שרעמו השירים החלוציים ב' אולם, עוד נערכה מלחמה עיקשת מאחורי הדלת הסגורה בחור הועדה המתמדת על משכורות וכסאות. הציונים הכלליים, שהסי- תורו בקושי במחנה של עצמם בקשר למי- נויים (ראה להלן) עמדו על משרה קבועה לנציגם האמריקאי, עמנואל גיומן. כמעט לכל שאר המפלגות היו מטרות ציוניות דומות.

אולם מאחורי מישחק זה של החובבים, התי- פתח במעשה-אמנות התמרון הגדול של גאון העסקנות הציונית. נחום גולדמן לחם את מלחמתו על כסאם של הרצל היצמן.

בהתאם לכלי האיסטראטגיה המודרנית, ה- אוסרת על התקפה ישירה במקום הצפוי, התי- קיף גולדמן את האויב בעורפו. לפתע היד- הדה בקונגרס הסיסמה הפטריוטית של "הנ- הלה מקיר אל קיר", קואליציה גדולה של מפ"ם עד חרות, שתלכד את העם בימים ה- גורליים של מאבק-האיתנים למען קיום מדי- נה ישראל.

עד החייד האחרון. היתה זאת סי- מה יפה ונאצלה, אולם היא לא מצאה חן בעיני מפא"י ומפלגות השמאל. משמעותה המעשית היתה להכניס להנהלה גם את תנו- עת-חרות. היחידה שעמדה עד כה מבחוץ. עסקנים וחוקים ניענעו בראשם. להכניס את חרות להנהלה, פירושו לתת לה תעודת-כש- רות, להכריז עליה כעל מתאימה לאחריות השלטון, להכשיר את הקרקע להשתתפותה האפשרית גם בממשלת ישראל. איש לא היה מעוניין בזה, מלבד תנועת-החרות עצמה. מפא"י הבינה כי נתפסה בתנועת מלקחיים. נחום גולדמן היה מסוגל ללכד את הרוב ב- קונגרס למען הקיר-אל-קיריו. כדי להכשיל את המזימה, אפשר היה רק להציע לגולדמן את כס הנשיאות תמורת ויתור על רעיון הקואליציה הגדולה.

כך זכתה ההסתדרות הציונית לנשיאה ה- ראשון מאז תום כהונתו של חיים וייצמן. **פשיטת הרגל.** אחרי שהוכרעה שאלה גורלית זו, נתפור הקונגרס הכ"ד של התנו- עה הציונית, שכוונס במיוחד, לפני המועד ה- קבוע, כדי להזיק את העולם היהודי, לגיי- סו למלחמת-הקודש למען המדינה, להפגין קבל העולם כולו שעם ישראל מאוחד וחזק. הוא השיג בדיוק את היפך הגמור. כמו שניבאו מראש הספקנים הקיצוניים ביותר, צעד הקונגרס הציוני ברגל בטוחה אל פשיטת הרגל.

ידידו של אמלי

החלל האמיתי של הקונגרס הציוני היה גבר בעל ראש אייגשטייני והופעה רבת- רושם. ברל כצנל (58), ליד קיסוב הגאלי- צאית וחניך מיכללת צירנוביץ, נפל חלל על במוותיה של הציונות.

עוד לפני תריסר שנים איאפשר היה אף

• ראה מאמר העורך, "קצת ציונות", ב- גליון העולם הזה (961).

נשיא גולדמן, עד החייד האחרון מאחורי הדלת, עד החייד האחרון

גזרת הדור. קבע הצבר מנהל, ב- גלוריה ניר: "אל נא נסית היום אשמות אל הרוצחים. מה לנו כי נטען על שנאתם אלינו? שמונה שנים הינם יושבים במחנות הפליטים אשר בעזה, ולמול עיניהם אנו הופ- כים לנו לנחלה את האדמה והכפרים בה יש- בו הם ואבותיהם."

במלים עוקצניות הגדיר הרמטכ"ל את אר- חם הסבורים כי השקט עלול לחזור לגבולות המדינה — תקעה שהתפתחה ביתר עוז גם בצמרת המדינה, למחרת ביקורו של דג הא- מרשילד. אחר הגיע אל שיא דבריו:

"דור התנחלות אנו, ובלי קובע-הפלדה ולועז-התותח לא נוכל לסתת עץ ולבנות בית... זו גזירת דורנו. זו ברירת חיינו — להיות נכונים ותמושים, חזקים ונוקשים, או כי תישמש מאגרופנו החרב ונכרתו חיינו." היתה זאת האידאולוגיה של המבצר המ- נותק, שאינה מאמינה בשום אפשרות של שלום מרחבי והרואה את תפקיד הדור כע- מידה מתמדת בחזית. היא לא היתה חדשה. אולם מעולם לא בוסאה בצורה כה חדה, וקיצונית.

ציונות

דגל השטן

בה כשעה שבפינה הצפונית-המערבית של הנגב הציג הרמטכ"ל את השקפת-עולמו (ראה לעיל) הסתובבו כמה מאות דמויות זרות כפינה דרומית של האזור. חברי הקו- גרס הציוני ביקרו בשדמות-שיוף, משק חדש שעלה לא מכבר בשקט רב על אדמותיו מול משלטי אל-סבחה.

לא במקרה נערך טיול זה באותו יום דחא- במשק זה. היתה לכך סיבה פשוטה בתכלית: המארגנים רצו להרחיק את האורחים הנכ-

סיפורו של ליפי החייל שנכנע בהתנקשות ניר-יצחק עליתי על מוקש!

נפלו על הקרקע, התחלתי לצעוק כמשוגע: "לכבות את האש! לכבות את האש!" לא איבדתי את ההכרה אף לרגע, וזה היה חול, ותוך כדי כך המשכתי לקרוע את ה בגדים. אחרי חמשה-עשר גלגולים, אולי הצלחתי לכבות את האש והייתי כבר בלי בגדים בכלל, מלבד התחתונים.

הסתכלתי על הגב של ליאון, ובהלחתי לר- אות כמה הוא שרף. הוא היה כמעט בכלל בלי עור. רק אזר-כך נתברר לי שאני נש- רפתי בצורה הרבה יותר קשה.

הרימונים הצילו אותנו...

כאבים היו אימים. אבל פתאום נזכרנו שבמכונית היו גם כמה רימוני יד. צעקנו אחד לשני: "לברוח!" וכמו ש אנחנו, קמנו ורצנו עוד מאתיים מטר, בערך. רק אז נשכנו על האדמה והתחלנו לצווח בכל כוחנו מרוב כאב.

אולם דווקא הרימונים הם שהצילו אותנו. התברר שמעו את התפוצצותם, והבינו מי שקרה משהו. הם טיילנו והוציקו עורה, ומיד אחרי זה רצו אלינו.

היינו בשדה עד שבא אמבולנס. בינתיים החזיקו החברים מעלינו שמיכות, כדי שלא נהיה גלויים לשמש. צעקנו כל הזמן. התח- ננתי שיכניסו לי כדור לראש, ויגמרו את הכאבים האימים.

כשבא האמבולנס, חבש אותנו הרופא. הו- ריק לנו זריקות מורפיום ולקח אותנו לבית- החולים.

חבר שהיבוקר

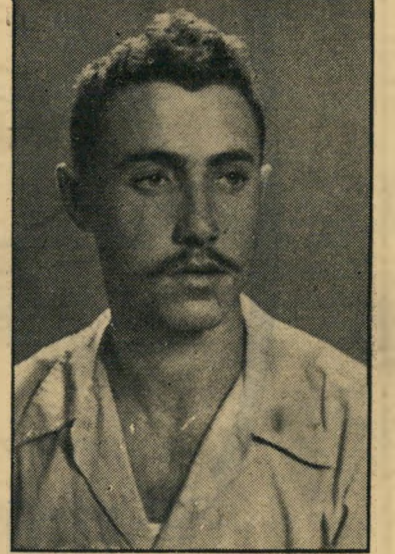
אחרי שסיפר צבי את הפר- טים האלה, החל מאבד מדי פעם את בהירות הכרתו מרוב כאבים. כחיות קלות וחמורות כיסו 75% מגופו.

צבי המכונה "ליפי", שהיה חבר ה- צופים בתל-אביב והצטרף להכשרה, הוא חבר משק שהיבוקר. ליד מיטתו שמרה חברתו, אסתר כהן, גם היא חברת שהיבוקר. הוא שכב ללא תנועה, כשהוא מקבל מדי פעם עירוי פלאזמה וזריקות פניצילין ומדבר ב- חוסר-הכרה.

בסוף השבוע הודיעו הרופאים כי עדיין לא יצא מכלל סכנה.

איומה והרגשנו שאנחנו עפים באוויר. הייתי כל הזמן בהכרה מלאה, ועד עכשיו נדמה לי שאני מריח את הריח של המוקש. איני יכול לשכוח אותו.

עכשיו, כשאני חושב על זה, אני מבין

נפגע ליפי
הרימונים הצילו את חייו...

שהמכונית עלתה כנראה על המוקש בגלגל האחורי. עפנו באחרי לגובה של 15 מטר, בערך, והרגשנו שאנחנו בוערים.

לכבות את האש!

מאחורי המכונית היו תלויים שני ג- ריקנים מלאים בנוזל, וברגע ההתפוצצות נשפך על גבינו הבנוזל הנוזל. אחר כך הבחנו שהסייר, אשר ישב מאחור, איבד יד ורגל. כשבאה העזרה הרפואית כבר היה ללא רוח חיים, מאיבוד דם.

בזה הבחנו רק אחר-כך. בינתיים, בעוד אנו עפים באוויר, התחלנו לקרוע מעלינו אינסטינקטיבית את הבגדים הנוצרים. כש-

שעות מעטות אחרי שדג האמרשילד ציין בסיפוק ובתורות-הצורה כי הצליח לשכנע את מצרים ואת ישראל, בסעם המאה ואחת, לשמור על ההסכם עליו חתמו לפני שב- שנים, נשמעו הרי התפוצצות ויריות במרחב הנגב.

מול נחל-עוז נפל מסוסו צעיר גבה-קומה, שבנו בכורו נולד לו לפני שלושה וחצי חד- שים. רועי רוטברג נהרג עלידי מסתננים שקצרו את שדות משקו, כאשר יצא לקראתם להדפם. כמעט באותה שעה, 30 קילומטרים מזרח לנחל-עוז, בקרבת המשק ניר-יצחק, שהוגדר בשעתו עלידי הרמטכ"ל כ-ספר הספרים" (מתחרז עם כפר הכפרים), עלתה מכונית קומאנד-קאר צבאית על מוקש, על אחת הדרכים הסמוכות לגבול. המוקש הונח כנראה כמה שעות לפני-כך.

שלושה חיילים ישבו במכונית. אחד נהרג, שני האחרים נפצעו- קשה. סיפר השבוע אחד משני ה- פצועים, צבי (21), שעה שש- כב מכוסה תחבושות ומשחות כי הות, לכתב "העולם הזה":

"בראשית הנסיעה ישבתי מאחור. לפתע ביקש הסייר, שנסע אתנו, להתחלף אתי. לא היתה שום סיבה מיוחדת, אבל מר- קה זה הציל את חיי.

אני מריח את הריח...

אחרי נסיעה של קילומטר, בערך, עצר הנגב ליאון את המכונית והתייעץ אתי אם כדאי לנסוע בדרך עצמה, או לרדת לצד הדרך.

הוא אולי הרגיש איך שהוא מה עומד לקרות. בסופו של דבר, החלטנו לנסוע ב- דרך עצמה, ולא לרדת.

ליאון חזר והתניע את המכונית. אני ישב- תי לידו, במושב הקדמי. הסייר ישב מאחור, על אחד ממגני הגלגלים, הבולטים בתוך הארגז.

נסענו כ-20 מטר בלבד. פתאום, עוד לפני שידענו מה קורה אתנו, שמענו התפוצצות

ששמנו לקוח מפרק כ"ג פסוק א' של ספר תהילים: "וזמור לדוד: ה' רועי לא אחסר. בנאות דשא ירביצני, על מי מנו- חות ינחלני..."

לתאר את קיומה של הנהלה ציונית בלי לוקר, המוגדר בספר מי ומי בישראל כ"אחד ממייסדיה ומנהיגיה של תנועת העבודה ב- ישראל". כי לוקר היה עמוד התווך של המ- דיניות הציוניות, חשוב אפילו ממש שר- חוק.

מהודו עד ג'מייקה. בימי מלחמת העולם ישב לוקר בלונדון, ניהל שם בכש- רון רב מה שנקרא אז "מדיניות ציונית". משה לאונון עברו ידיעות נהדרות, שהגיעו ישר מלונדון: לוקר אינו רק גאון ציוני, אלא גם גאון כלכלי-מדיני.

במסדרונות הסוכנות וההסתדרות בארץ, אפשר היה לשמוע כי איש ממנהיגי מפלגת הלייבור הבריטית אינו חולם אפילו להתחיל החלטה כל שהיא על הודו או ג'מייקה מבלי להתיעץ קודם לכן עם לוקר. אשר לענייני הציונות, היה זה הרי דבר מובן מאליי: לוקר הוא שקבע את קו מפלגת-העבודה. קלמנס אטלי, הרברט מוריסון, הארולד לאס- קי, כל אלה נשמעו לעצותיו בפה פעור ואוון קשבה.

יתכן מאד שסיפורים אלה היו נשמעים עד היום, לולא הגיעה מפלגת-העבודה לשל- טון בשנת 1945. לרוע מזלו של לוקר, נת- גלה חיש מהר כי אטלי גרוע אפילו מציר- ציל. ארנסט בווין שלח לארץ את הכלניות של הריביונה המוססת הששית כדי לדכא את מלחמת הישוב, שכה להתיעץ קודם לכן עם ברל לוקר.

גורל אנשי-הרוח. מפא"י לא שכחה מעולם את האכזבה עם קום המדינה, לא ניתנה ללוקר דריסת-רגל בצמרת הממשלה ובענייני המדיניים. הוא נשאר עזוב ובודד כיושב-ראש ארצות-ישראל של הנהלת הסוכנות, חסר כל חשיבות לעומת היושב-ראש האמרי- קאי נחום גולדמן, שהיה הקובע היחיד.

לוקר בילה כמה שנים בנסיעות, ברחבי היהדות, לבד או עם אשתו מלכה לוקר, הכותבת שירים המתפרסמים לעתים רחוקות. בשנה שעברה הפך לחי"כ מפא"י. היתה זאת הקדמה לסילוקו הסופי.

השבוע נהרג הגורל. לוקר הוצא מהנהלה הציונית. במקומו בא אייב רמן, כוכב עולה שהיה קונסול ישראל בניו-יורק, הכל התאים לגבולות המלאכותיים של לוקר עצמו, לפני כמה חודשים: "מתמסלים אנשי-הרוח בהג- ה הציונית. מקומם מתמלא עליירי אנשי מינהלה..."

מפלגות התקפת-פתע

במשך כמה חודשים היה נדמה כי צבאו של ישראל רוקח הובס במערכה על השלטון במפלגות הציונים-הכלליים. חסיבתו של יוסף סרלין, ש-הבריאות לשעבר, השתלטה בזה אחר זה על כל המשלטים, נערכה להגנה ה- קפית. השבוע סולקה, בהתקפת-פתע מפ- תיעה, מאחד המשלטים החשובים ביותר.

הציבור הרחב ראה רק קטע אחד, מזור למדי, של הקרב. הודעה סתמית קבעה כי מאיר גרוסמן, נציג הצי"כ בהנהלת הסוכ- נות, התפטר מתפקידו בגלל בריאותו ה- קויה. למחרת היום הודיע גרוסמן בן ה- 67 עצמו שמצב בריאותו מצוין, ושאינו לו כל חשק להתפטר. כעבור יומיים ניצחה ה-

הארץ

ב. נ. ירושלים — שמו שבור ב- מערכת (המודיע)

שלום כהן, תל-אביב

במחלקה לתיוקן טעויות.

* * *

בדקת הסיים בא שר הכסוכוכ מכר- כאשככככ הכבוד מראשו של גמליאל. (חדשות הספורט)

אברהם אלקס, רמת-החיץ

ומאז יש לו בורג אחד לא בסדר.

* * *

המטרה עצרה את הבעל וכחפוש ב- דיירתו נמצאו 27 כדורים. (ידיעות אחר- רונות)

סמי שמעוני, פתחתקוה

בול !

* * *

10.05 : צליליתון ; 10.05 : אלגרו קון בריו. (הארץ)

ז. קווק, נחלת-יצחק

לקהל בחירה חופשית.

* * *

נבל על נערה צעירה כזו. (הבוקר)

שמואל ברמן, חיפה

להוריד אותו מיד ! ! !

העתונאים וחופש העתונות. כי חיים כהן, היועץ המשפטי, מגלה התענינות רבה ב- תחום זה..."

כשקרא חיים כהן השבוע מלים אלה, בראש מאמר תוקפני מאין כמוהו, הופתע בצורה בלתי-נעימה ביותר. כי הם לא היו כתובות בהעולם הזה, שהזכיר משך כמה שנים מבני תכונותיו, אלא דווקא כעתון ש- מחא עד כה כל מעשיו של היועץ ה- משפטי: מעריב.

"הצעות חשובות". גרמה להתקפה מוחצת זו מסיבת עורכי עתונים, בה הרצה היועץ על תכניתו להקים מועצה של כמה עתונאים-מסעם ונציגי השלטון, שתגשר מן המקצוע כל מי שלא ימצא חן בעיניו. הכונה היתה אמנם לעתונאים בלתי-רצי- יים מסוג עורכי העולם הזה, וחיים כהן גם רמז על כך בביורו. אולם גם שאר ה- עורכים החלו חוששים לפתע פן אדישותם לגבי מעשיו של היועץ המשפטי-עלולה ל- התנקם בהם. לא היה להם כל חשק להיות קל באתר הימים בגולם חדש מפראג.

עוד פחות נראו לעורכים הצעירות של חיים כהן, שנועדו להפוך לפשע פלילי פרי- סום דיונים של הממשלה וועדות הכנסת. הכרזו הארץ, במאמר ראשי חסרת-קיום: "הצעות חשובות..." התנקשות בפרלמנ- ריום עצמו. חוקים אלה נועדים לנגוע ולפגוע (בעתונאים)...

מטריב לא הסתפק בהגדרות כל-כך עדי- נות. הוא הזכיר את פרשות קסטנר, רוזנברג ולורנץ כעדות לכך כי חיים כהן "יותר מ- שהוא פותר בעיות הוא מסבך אותן..." היו אלה מלים חריפות בשביל עתון שמייסדו ועורכו הראשון, עזריאל קרליבך המנוח, היה בן-דודו של חיים כהן.

יוקו לאיש. סבר רוקח: אם תהיה אפשרות להינשא בדרך אזרחית, ישתמש רק אחוז אחד של הזוגות הצעירים באפשרות זו. ידאגו לכך רגשי המסורת וההורים.

פסוק קצר זה הספיק לרכוש לרוקח שנאת- גצח של המפלגות הדתיות, שנאה שעוד הות- מרה עקב העובדה שרוקח גזל מידי משה שפירא את משרד-הפנים. רוקח הפך לעוכר- ישראל.

כשינשאה בתו, לחיה רוקח, בחוף-לארץ לכהן גרוש, לא התפלא עוד איש מחובשי הכיפות.

לא רבתי. אם לזלזל המנהיג הצי"כ ברג- שות אלה, הרי למד חיש מהר שטעה. הקי-א- ליציה המפא"ית-צי"כית התפרקה, בוס חדש נכנס למשרד-הפנים; רוקח רצה לחזור לרא- שות עיריית תל-אביב. אמרו הדתיים, שהיוו בעירייה את לשון-המאזניים: לא רבתי. במ- קום רוקח, נבחר מחדש חיים לבנון.

רוקח לא שכח לקח זה. היתה לו שותות רבה להרהר בו. השבוע נתגלה לאיוו מסקנה הניע: עם התפחת הסכסוך מסביב לעסקי- השבת בתערוכת התעשייה החיפאית (ראה לדוגמא), פירסם רוקח מכתב חריף לאריה שג- קר, נשיא התאחדות בעלי התעשייה. דרש רר- קח במפגש: לסגור את התערוכה בשבתות, כדי לא לפגוע ברגשות הדתיים.

שנקר הזקן ענה במכתב אדיב, הודיע שה- דבר אינו תלוי בו. אולם זה כבר לא היה חשוב: ישראל רוקח הוכיח שרגש דתי אמר- תי מפעם בלבד.

חוק חיים כהן רוכב שוב

יש מקום מספיק לחשוש לעתידם של

דעה הרפואית השניה: גרוסמן נשאר בתפ- קידו.

ניתוח של רוקח. מה שקרה בינתיים לא היתה בדיקה של רופא, אלא ניתוח של רוקח. בשבת, בשעות לפני-הצהרים, התכנ- סו ראשי המפלגות במרכזם ברחוב המלך ג'ורג' התל-אביבי, התכוננו להתמקח בדרך- המקובלת על מקומות חבריהם במסדות ה- ציונים העליונים — מקומות שחולקו לצ"כ לפי מפתח מפלגתי. תחת זאת, הוצגה להם לפתע רשימה מוכנה.

המכין היה ישראל רוקח, שכלל ברשימתו גם כמה מנציגי מנהיגיו, הוציא בזאת מראש את הרוח ממפרשי סירתו של סרלין. המתחך הנציח, יוסף ספיר, הופתע גם הוא, הצטרף בעוד מועד למכתב הרוקח.

במאמר נאמח למנוע את התמוטטות עמ- דותיו, הציע סרלין למנות במקום גרוסמן את ברוך וינשטיין, המזכיר הגבוה של ה- מעמד הבינוני והנואם המקצועי התייד של המפלגה. לתמהונו נודע לו כי וינשטיין כבר נכלל ברשימתו של רוקח, אולם רק כחבר הוועד-הפועל הציוני.

כזה נגמר התייחסות. גרוסמן נבחר מה אחד להמשיך את תפקידו נושא-המשכורת במנ- גזון הציוני.

רגשות דתיים

האופנסיבה הכללית של ישראל רוקח לא הצטמצמה בתחום מפלגתי פנימי (ראה לעיל). היא יצאה גם למרחבים רחוקים, התכוננה השבוע לשבור את אחת המחיצות שהמיטו אסון על הצבר בן ה-60.

באחד מדיוני הכנסת, לפני כמה שנים, הש- מע רוקח את דעתו כי אין צורך בחוק המחייב נשואין דתיים. נשואין אזרחיים לא

העתק של פצצת המרגמה הכבדה הישראלית המפורסמת, הדוידקה.

בין הדוידקה לבין צפת, קשרי חיבה הדו-קיים. תושבי העיר זוכרים עדיין את השבוע הראשון במאי, לפני שמונה שנים, כאשר אל העיר המנותקת הגיעה שירה ארוכה של אנשי פלמ"ח.

בדרך אל העיר חיסלו הלוחמים את בסיסי האויב בביריה וזיתון מצפון, העמיסו את מלאי המזון והתחמושת לעיר הנצורה על גבי השבויים הערביים. את חמורי השבויים, העסיקו המנצחים בהובלת חלקי הדוידקה המפורקת.

שישקלי נכחל. הכלי הוצב מול מלון הרצליה במרכז העיר, כשעל דפנותיו וסביבו ערימת שקי חול ואבנים, על מנת לרתקו לבסיס, מחמת ההדף האדיר — ומחשש שמא יתקלקל משהו בשעת היריה והפצצות יתפוצצו בעודם בלוע. תיאר אחד מתושבי העיר את מחזה הפעלת הדוידקה, בעת התקפתו הגדולה של יגאל אלון לשיחרור העיר:

„אחד הגמאעה, בחור קרח למחצה, עמד מאחורי מחסה ובזהירות מעולה משך בחוט התיל שבידו, המחובר למנגנון ההפעלה של הכלי האדיר. ואז — מה לא נשמע ולא נראה בחלליו של רכון העולמים? התפוצצו צויות אדירות, שריקות צורמות אוזניים ובר-

דת עלי בריקות לא יפגש

בשבת בבוקר, דמתה חיפה התחתית להע"תק מדויק של עיירה עזובה, כפי שהיא מופיעה בסרטי המערב הפרוע. אורה של בצהרי היום היתה נסוכה על פני הרחובות השוממים. רק בסביבות כיכר חזמה, שם נערכה תערוכת התעשייה, הצטופפו אנשים על מדרכות משני צידי הכביש, תפשו עמדות על מעקה בית השימוש הציבורי.

את מנגינת הקעץ סיפקו פעמוני כנסייה שכנה. אך במקום קאובויים רכובים על סוסים, דהרו ברחובות טנדרים ירוקים, עמוסי שוטרים חבושים בכובעי פלדה ומזוינים באלות.

רמקולים וגרזונים. בעוד שכשאר ערי הארץ נערכו הפגנות מחאה שקטות נגד חילול השבת עלידי פתיחת תערוכת התעשייה, שמרו דתיי חיפה על רגשותיהם הדתיים מלהתפרץ. יומיים קודם לכן קרא אבא חושי ליעקב כץ, סגן ראש העיר מטעם אגודת ישראל, והסביר לו כי עריכת הפגנות בשבת תעלה לו בכסאו. על כן, לא החיפאים הדיאגו את אבא חושי ויועציו. החשש היה מפני הפעלת של טוריירקרת בהנהגת רבם עמרם בלוי.

משמר שוטרים ליד מגרש התערוכה בחיפה בשבת
גדרות תיל, אלות, אמבולנסים, שקט מוחלט

קיראור מסנוורים. אפילו השמים הוסיפו תרוץ מה משלהם וגשמים פקד לפתע את עיר הגליל, בעצם ימות האביב!

שלוש פצצות נפלו בנקודות התורפה של האויב. אחת מהן פגעה בקרבת מפקדת הערבים בבניין הסרדיה. למשמע ההתפוצצות האדירה, קובעת המסורת הצפתית, כינס מיד אדיב אל-שישאקלי, מפקד הכוחות הערביים בגליל, את עוזריו והכריז בבהלה: „האויב הצליח לאתר את מפקדתנו. הם מפציצים אותנו באטום! אין לנו מה לעשות כאן יותר, צריך לסגת!”

כך הצילה הדוידקה את צפת. **השפעה לא כל כך מעשית.** חגגה של הדוידקה היה גם חגו של ממציאה, חרש ברזל תל-אביבי בן 52, בשם דויד ליבוביץ, יליד רוסיה וחניך הסכניון של עיר טומסק הסיבירית, עסק ליבוביץ מאז עלותו ב-1927 בתעשיית נשק להגנה. הדוידקה, שחברה מחלקים משונים בתחילת מלחמת העצמאות, היתה יצירתו הרצינית ביותר.

היא ירתה פצצות גדולות, צרות בחלקן התחתון, הנכנס ללוע המרגמה, ואילו חלקו העליון, שהכיל חומר נפץ, נשאר מחוץ ללוע. טווח פעולתה: כמה מאות מטרים בלבד. אולם, כפי שהעיר ליבוביץ עצמו, היתה השפעתו של הנשק הכבד של ישראל פסיכרית לוגית יותר מאשר מעשית: כל מי שמע אותה בפעולה, נבהל — אויב וידיד כאחד.

חקלאות חליי הקסמים החדש

אגדה עתיקה מספרת על תושב כפר המלין

* ולאחר מכן רודן טוריה.

נשק כבוד לדוידקה

בלב החורבות של צפת, בין מצודת הצל-בנים לבין תחנת המשטרה, הציבו ראשי העיר השבוע אנדרטה מיוחדת במינה: כלי מתכת מוארך, על קו של אבן גלילית —

* כולל מסכות גז.

100% קפה טהור!

„נסקפה” מיוצר מסוגי הקפה המשובחים בעולם. הוא משווק בארץ בקופסה עם מכסה פח פנימי, השומר על טריותו. אין קפה כ”נסקפה”, המיוצר אך ורק ע”י חברת „נסטלה” והוא יחיד בשם זה. בין רגע תכין ספל קפה בעל טעם וריחניות נפלאים. תמיד שוה באיכותו וחסכוני בשימוש.

NESCAFÉ

התמונות שצולמו בחשאי והמתכנסות בפעם הראשונה הלווית דוב גרונר

אלה הוכשלו בעיקר עידי גרונר עצמו, שסירב לחתום על בקשת ערעור. מאחר שהמתיחות בארץ כבר הגיעה לשיא, נערכה ההוצאה לפועל בעכו בחשאי. גופתו של גרונר, יחד עם גופות שלושה אסירים אחרים שהוצאו להורג, הועברה בסתר לצפת השקטה, לקבורה שם. הבריטים סירבו לקברו בראשיפינה, אף שגרונר עצמו ביקש זאת. תמונות אלה צולמו בשעת ההלוויה עידידי שמואל בן-אורי איש אצ"ל מצפת, שהחביא את המצלמה מתחת למעילו. הן מתפרסמות לראשונה

כשנערך השבוע יום-הזכרון לחללי הארגון הצבאי הלאומי, נזכרו המוני המדינה גם בדוב גרונר, אשר הוצאתו להורג בידי הבריטים ב־16 באפריל, 1947, היתה סימולרית במאבק נגד המנדט. גרונר, יליד הונגריה שהתיתם מהוריו. נפל בשבי יומיים אחרי שחרורו מן הצבא הבריטי, שעה שהשתתף ונפצע בנסיון להחרים את מלאי הנשק בתחנת המשטרה של רמת-גן. אחרי כמה ניתוחים נידון למוות והוצא להורג, על אף מאמצים נואשים שנעשו ברחבי העולם להציל את חייו. מאמצים

גופת אבשלום חביב, שגם הוא הוצא להורג, מובלת על-ידי חברי אצ"ל יצחק פרגין (שנהרג בצפת) ויוסף אדרעי.

גופת גרונר מונחת על אלונקה, שעה שאנשי חב"א קדישא מיישרים את האצבעות הקמוצות לאגרוף, לפני ההלוויה.

הבריטים דרשו את קבורת המוצאים להורג דווקא בצפת בגלל אופייה השקט, חששו מפני התקהלויות סוערות יותר בראשיפינה.

תחת עיני הבריטים נישאת גופתו של גרונר בידי חברי אצ"ל, שהסתננו לסכס בהסוואה של אנשי-מין של החב"א קדישא.

הגרמני אשר, בצלילי חלילו, הקסים מיליוני עכברים והובילם לסביעה בנהר הסמוך. בצור זה זו ניצלו איכרי המלין מאחת המכות הקשות ביותר של הסכע. איכרי ישראל, שלא יכלו להשתמש בתרופה קלילה זו, נאבקו קשות מדי שנה נגד העכברים. הנברנים הופיעו בשדות, גרמו נזקים רציניים ליבולים. התרופה היחידה גיוס מוגבר של גברים, נשים וילדי בית ספר לפיזור גרעינים מורעלים בפתחי קניי הנברנים.

הקטילה המייגעת יכלה להעשות רק תוך תקופה קצרה, בין עונת החרוש לבין התחלת הקיץ. אחר-כך הגיעה הקמה בשדה לגובה מסוים, ואי-אפשר היה להפוך בתוכה את קני העכברים. הפעולה הפרמיטיבית היתה זוכה להצלחה בינונית בלבד: לפחות שני עכברים מתוך חמשה נשארו בחיים, כירסמו יבולים, אגרו גרעיני דגן והמליטו עכברים נוספים בקצב מסחרר.

הפתעה בשדה. השנה, בתחילת צמיחת גידולי השדה, ריססה חברת הזרע את אחת מחלקות הדגן שלה בתכשיר כימי חדש בשם תחליב ט', המכיל טוכספן כחומר פעיל, והמיוצר על-ידי מפעל חיפאי לחומרי-אדברה. הריסוס נועד נגד חרקים, המתקפים את הגרעינים.

החומר עשה את שלו, השדה ניצל מסריצת חרקים. תוצאת-לוחאי מפתיעה: השדה סיסוגית של עכברים.

בערך באותו זמן אירע מקרה שני: אחד מעובדי הפלחה של משק חוליות הבחין בציי פורים דורסות, שחגו בלהקות גדולות מעל לשדה אספסת אשר רוסס בתחליב ט'. בשלה, בין גבעולי השחת, גילה עכברים מתים וגוססים בעשרותיהם — מאכל-מעדנים לציפורים ולנחשים שהתאספו.

דו"ח מקליפורניה. במעבדות המחלקה להגנת הצומח של משרד החקלאות ביפו, קיבל מנהל הענף למלחמה במכרסמים, האצ"ל רונות ירחמיאל נפתלי, את הידיעות על מות הנברנים. הוא החל מחפש בספריו על הסכר לתופעה, גילה כי בדו"ח מדעי מקליפורניה, נמסר על שימוש המוצלח של הטוכספן בקטילת נברניה-שדה. בדיקה מדוקדקת קבעה כי נברניה-שדה הקליפורני דומה במשקלו וביתר תכונותיו לבן-משפתחו הישראלי.

שורה של בדיקות וניסויים מזורזים הורו כיחה כי תחליב א' הוא נשק יעיל ביותר במלחמה נגד הנברנים. אחוז הקטילה בחלקות שרוססו בו קפץ ל-94%. הוחלט להעביר את הטיפול משלב הניסויים לשלב מעשה. אולם במחסני מפעלי מירון במפרץ חיפה לא היה כל מלאי של טוכספן.

שיחה טלפונית ללונדון, וטיפול-בזק במשרד הממשלה, הסדירו את העניין. בתחילת השבוע חנה מטוס אל-על בלוד, כשבתא המיטען שלו חמשה טון של החומר היקר. משם למיכלי הריסוס של מטוסי כיס-אוויר ואל שדות העמק, היתה הדרך קצרה.

איכרי ישראל מצאו תחליף לחליל הקסמים של המלין.

המשק (אל) תשלם יותר!

הפגרה הממושכת של הכנסת, בשבועות האחרונים, לא הביאה שקט לבניין הכנסת. במבואות הבית הירושלמי הנמוך ישבו יום יום משלחות בנות שניים-שלושה אנשים בידיהם מכתבי המלצה. היו אלה אילי תעשיית הצריכה בארץ: יצרני משקאות חריץ פים וקלים, יצרני סיגריות ויצרני שוקולד וממתקים. פניהם היו לועדת הכספים; כפי כולם, טענה אחת: "מצבנו בכל רע. נאלץ לפטר פועלים!"

בארץ, בה נראים פיטורי עובדים כאסון האסונות, משתמש כל מעסיק בלתי-יעיל ב"איום זה כדי ללחוץ על מעצבי המדיניות הכלכלית להכנע לדרישותיו. דרישות אלה מכונות תמיד לכיוון אחד: העלאת מחירים.

התליך להלך פשוט, אך יעיל: היצרן עורך רשימת העובדים לענף, מסכם את מספרם, מגזים במקצת. אחרי כן, הוא קובע ראיון עם מזכיר האיגוד המקצועי של הענף, מגיש בפניו את איומו בעל פה. המזכיר, החושש לביקורת נציגי האופוזיציה באיגוד, אץ לכתוב פתק לחבר ועדת הכספים מטעם מפלגתו. היצרן שבע-הרצון יוצא מבניין ה"איגוד", ממחר לצניגי האופוזיציה באותה ועדה. כצאתו, מובסחת לו תמיכה מלאה בכל תביעותיו.

עבורתו של היצרן כמעט נסתיימה. נותר

במדינה

לה, מאסה אף היא בחיים. "אילו רק היה לי העוז, לחשה, "הייתי מתאבדת!" קורט השיג את הרעל הנחון. תחילה פנה לרופא ממכרו; הלה גירשו קטנות של גלוי לבתי מרקחת, קנה כמויות קטנות של גלוי לוח לומיגל, סם-הרדמה הנמכר במנות זעיר רות ללא פיקוח.

באחד מערבי סוף ספטמבר המחניקים, לפי גי שנה, שעה שאשתו התכוונה לעלות על מיטתה, הגיש לה קורט את הגלולות. "הנה", אמר לה, "הבאתי לך מה שאת צריכה." פרידה החזירה כסיד. עיני בעלה היו נעור צים בפניה, כחולות ונוקשות כפלדה. היא בלעה את הרעל.

ידידה במקום אשה. השקט המוחלט בדירת שפר לא מצא חן בעיני השכנה. היא חששה שמה נכשלה פרידה ברגליה ונפצעה, ניגשה אל דלת הדירה. הדלת הייתה נעולה. השכנה נכנסה פנימה, גילתה את פרידה שקר עה בשינה עמוקה במיטתה. קורט הלועק מיד מעבודתו. בקשתו הראה שונה הייתה כי השכנה תמסור למשרה כאר לו הוא אשר גילה ראשון את נסיון ההתאבדות.

100 שעות ישנה פרידה. כאשר נתעוררה, הבינה כי לא נותר כל טעם לחיים משותפים עם בעלה, עברה לגור בבית קרובים בתל-אביב. אל הדירה בקרית ביאליק, הכניס קורט את ידידתו, יהודית ינקוביץ. למען הילד, הס-

לו רק לנסוע לירושלים, לשבת במבואות הכנסת ולשלוש תזכורות לחברי ועדת הכספים. התוצאה לא תאחר לבוא: תחול עליה מחירים.

גלויות מצופות כסף. עליות מחירים חלות דוקא על מצרכי צריכה חיוניים, הנמכרים בפינות וכלולים במדד המחירים לצרכן. הן משפיעות על עלית תוספת היוקר לשכיר, מאלצות את היצרן להעלות את מחיריו שנית. התהליך אוטומטי לחלוטין.

בחודש האחרון, הרשה משרד האוצר ליצרני הסיגריות להוסיף 20 פרוטה על כל אחת מ-100 מיליון הקופסאות שהם משווקים לשנה. הריחה הנוסף: שני מיליון ל"י, דומה מצבם של יצרני הבירה. 25 הפרוטה מתוך 14 וחצי מיליון ליטר הנמכרים מדי שנה, יכניסו לקופותיהם 700 אלף ל"י נוספות. גם ליצרני המיצים, השוקולד והממתקים ניתנו גלולות דומות, מצופות כסף. בכל מקרה, גבוהה עלית המחירים משיעור עלית השכר.

החידוש במעגל הקסמים הוכנס הפעם עלידי האוצר: הוא לא התנגד לשום עלית מחירים. היתה לכך סיבה פשוטה: הוא עצמו גרם להתייקרות, בהעלותו את שיעורי ההיטלים שלו. היה לזה גם צד פחות ידוע: על כל שתי פרוטות שנכנסו לאוצר, נתן הסכם אילם פרוטה אחת ליצרן.

מול שותפות כה חזקה, לא נותר לאורח אלא לשלם.

חינוך

דמוקרטיה-אשמת-סילוק

במחלקה הששית של בית-הספר התיכון לשיעורי ערב לסל של ההסתדרות בתל-אביב, לומד תלמיד בצורה מיוחדת במינה. הוא מופיע בדיקנות מופתיות לשיעורים, מקשיב לדברי המורים, מתנהג בכל כחל-מיד לזוגה. ואילו המורים מתעלמים מ"קיומו. כי לפי הוראות המנהל, אין הנער (16) מנחם בקר נחשב עוד לתלמיד בית-הספר.

ההחלטה נחקלה לפני שלושה חודשים, כאשר הופיע מנחם באיחור של חצי שעה לשיעורים. בפתח הבניין המתין לו המנהל, בצלאל ואביצקי, שאל לפשר האיחור. מנחם ענה כי נאלץ להשתתף באכזרה לנשמת דודו המנוח.

המנהל לא קיבל את התירוץ, הוזמן את אביו של מנחם, עסקן הסתדרותי ידוע, ש"נאלץ להודות לבושחו הרבה כי בנו הוא חבר תנועת הנוער הקומוניסטית בנק"י, והשתתף אותו יום בהפגנה של מק"י.

לגבי דודו של ואביצקי, איש מפא"י הגון, היה זה מספיק. הוא דרש מהנער התחייבות מפורשת כי לא יעסוק בפעילות קומוניסטית בין חבריו ללימודים. מנחם סרב. הוא סבר כי בהסתדרות קיימת דמוקרטיה. המנהל סבר כי בבית-הספר של ההסתדרות קיימת משמעת. מנחם בקר הורד מרשימת התלמידים.

דרכי אדם

המוות יאה לפרידה

פרידה וקורט שפר, תושבי קרית ביאליק, היו זוג מאושר. הבעל עבד כמהנדס חשמל בבתי הויקוק, אשתו טיפלה בבית ובבנם ה-קטן.

עד אשר, לפני שלוש שנים, נפגעה פרידה במחלה ממארת סרטן-מרה. מרכזו עזביה נסגע, והיא לא יכלה יותר לשלוש על פער לוח רגליה. היא נאלצה להשאר בבית.

היחסים בין בני הזוג התחדדו. למראה אשה הנוכה, התעצבן קורט, צעק לא סעם על בנו ואשתו. באחריה זו, קשה היה לשמור על מהלך חיים תקינים. ההורים החליטו לשלוח את בנם למוסד בקריית עמל, על מנת שלא תיפגע נפשו. למראה הקטנות של הוריו.

מנות רעץ קטנות. לעתים קרובות, החל קורט מאחר לשוב לביתו או נעלם לימים שלמים. לאשתו הסובלת, היה אומר בחמלה: "מסכנה. במקומך הייתי אוכל זכוכית ובלבד שלא אשאר במצב כזה."

פרידה, שחשדה כי בעלה שוב אינו נאמן

לא כל עט כדורי הוא...

בלובוס

למכירה בהזרמנות: מגרשים ברחובות

לפנות:

תליאביב, טלפון 24749

תזכיר

יועץ חרום

לפני שבועיים ניבא מדור תצפית של העולם הזה (967) כי "דוד בן-גוריון ימנה יועץ מיוחד לענייני בטחון ב"משרדו. הדבר יהיה קשור עם שינויים נוספים בצמרת השירות של המדינה."

השבוע נמסר רשמית כי ה-אדוף משה צדוק נתמנה למרזח ההכנות לשעתי-חירום. במקומו נתמנה האדוף יצחק רבין כ-אדוף פיקוד הצפון.

שיבתו של הרג

לפני שלושה שבועות קבע העולם הזה (966) כי דג האמריקני לא זה בלי בד ש"אריך את שהותו במרחב מעבר לתקופת השבועיים שנקבעה לו, אלא שאף יחזור שנית אחרי מסירת הדו"ח שלו למועצת הבטחון בניו-יורק.

השבוע הודיעו עתוניה-ערב על תכנית זו כנותרת הרא-שית.

דתו של הציר

העולם הזה (967) גילה כי פרץ סכסוך חשאי בין ציר ישראל בדרום אפריקה לבין ראשי הקהילה היהודית שם, הדורשים את חזרתו בשל נאום אנטי-דתי שנשא הציר בסימפוזיון מקומי.

השבוע פירסם "מעריב" מכרז מאת סופרו בדרום-אפריקה, המספר על התקפה חריפה של פורסמה במאמר ראשי של עיתון יהודי ביוהנסבורג נגד ה-ציר. עם זאת יצא הסכסוך ל-אור העולם.

כימו בני הזוג לא לספר על חלקי של הבעל בנסיון ההתאבדות. אולם, כאשר מכר קורט את הדירה ובכסף שקיבל רכש דירה חדשה בה השתכן עם ידידתו ובנו, אימה פרידה בהפרת שתיקתה. בעלה ביקש גט, נאקל בסירוב מוחלט. כתגובה, סירב להרשות לבנם לבקר אצל אמו. פרידה פנתה למשרה, סיפרה את כל הסיפור. השבוע, נעצר קורט שפר לחקירה, באשמת נסיון לרצח.

משפט

סיפורי הופמן

אולם המשפטים בקומה השניה של בית-משפט השלום בתל-אביב היה מלא עד אפס

לא איכתה לי לנמרי, אדרכא. הפעם הכותבת (967/968) היא נערה בת 17 (וחצי!) האומרת שהיא אוהבת מאוד להתכתב, ורוצה הפעם להתכתב דווקא עם חיל צעיר מיוחדת קרובת בן 21-19. אחרי ההזרז שני היא מוסיפה: "אפילו מחיל האוויר" היא מספרת על עצמה שהיא נערה רגילה בהחלט, עליונה, אוהבת טיולים תיאטרון וריקוד - קולנוע. היא איננה סלוגנית, רואה היא צורך להוסיף.

רותי ומאהב אימקי

כשהתחלתי קוראה את מכתבו ככתב יד מקושקש למדי של (969/968) הצטיירה לנגד עיני דמות בחור הנראה כמאהב לאטיני, השוכר בירושלם, וכאחר יד, כזה אחר זה, לבכות ענונים. מכתבו פותח בדעה קדומה, בה הוא מודה בעצמו, שמדובר בשלי לא יכירו מקומו ב"העולמות הזה. הוא מואיל ברוב הסדר להודות שהוא מוצא את עצמו נזקק לו כנע. אחרי כן הוא מספר לי שהינו ילד איטליה וכלל לא מכוער. עזרת את נשמתו, הפעלתי אותה מיד שוב כאשר נתקלתי ב"נילו: 16 יחצי. הוא מוסיף בריאות רבה שרצונו להתכתב עם נערה בחירת שיער ככתב 15-16 מסביבות תל-אביב.

רק שוויצרים

רק שוויצרים וחייפאים, נוסף על כך, באים בחשבון להתכתב עם שתי בנות 18 (969/910). אחת בלונדון והשניה שחורזרת. הן טוענות כי רק שוויצרים יוכלו לא לשעמם אותן. הכל, מסתבר, משעמם את שתי ה"נראציות: ה"לימודים, המורים, כל הסובב אר"ן.

אם אתם שוויצרים, ואני בטוחה שיש כאלה ביניכם, חייפאים ואוהבים טיולים באופניים, למה אתם מחכים?

עניינים ירוקות ברשת

הרי - את, מוטב שלא אדבר. אמסור רק את מספרו: (969/911). "שלומות לך רותי הנחמדה (כך אני רואה לפי התמונה!) למרות שנוכח הוא 1.87, אני חובב מושבע של טבע עיני הן ירוקות, אותן בנות אוהבות קולי הוא אלגרו אבל אני יכול לדבר גם לנטו אני שונא אינרציה אבל אני בעל אמביציה אני כי באופן רציני אני למרות זאת אני ליברלי בבנות אוהב אני להחזיק במונופול האם תאבה איוו בת ברשתלפול?"

מה דעתכם על המכתב שקיבלתי משתי נערות? "קראנו בעניין הולך ונוכח את מכתב ה"שבוע (967/884). לאחר מכן נתכרז וזכרוננו, ופסע, אהה! אינו זו אלא נגיבה פטרותית מהמירה... אם לא איכתה לך, זה לקוח מספרו של פיטנרלי ועלבו המוסריות, שיצא בהוצאת כרמי את נאור, מתורגם בידי א. מאריו (לקוח מההקדמה). ידידנו הטוב אפילו איננו יודע להעתיק כראוי!"

אנינו בטוחה עדיין מי צריך פה להתבייש יותר זה שהעתיק, או הנערות הקוראות ספרים נסים מסוג זה? בנילן קראתי אני את כל כתבי ברל.

לעולם לא!

(969/905) הוא אחד הבודדים המתנים את ההתכתבות בתנאי שהחברות תישאר אך ורק על כפי חנייר. הוא אומר על עצמו שהינו בן 30, בעל השכלה ומתנודר בכפר הסמוך לתל-אביב. הוא רוצה להתכתב עם נערה הצעירה בהרבה ממנו, ומכרין שאינו מעוניין להיפגש עמה אף פעם.

מגמה וחתכתבות ריאזית

שני חיללים בני 22 (969/908) רוצים, אחרי יום אימונים מספר, לקרוא מכתבים של שתי חייפאיות על הדברים המענינים אותם: ספרות כללית, מוסיקה קלאסית ואפילו ציור. הם בעלי השכלה תיכונית, מנחה ריאליזם, דווקא. **שיטת עז חספה**

שלא כשני החיללים הקודמים, רוצה (969/908), חילל אף הוא להתכתב עם נערה בת 18-19 על הכל, רק לא על מוסיקה וספרות.

אחרי שאת מרבית 20 שנותיו בילה בלי מורים, הוא חי עתה חיים קשים ואפורים ביחידה קרבית. לכן היה רוצה, כאשר הוא מוזמן פעם העירה, לפגוש נערה מאוור תל-אביב שתצטרף אליו בשיט בחספה. אולם לפני כן עליה לכתוב אליו.

חיללים בלבד

עוד מעט ויקבל מדורי צבע חאקי לנמרי.

Les 20 invitées du tournoi mondial de la jeune fille ont créé une véritable entente cordiale féminine

La jeune Israélienne Ofira ne quitte pas son amie Zeinab, l'Égyptienne

אופירה בפאריס. אחת מתוך עשרות תמונות שהופיעו בעיתונים הצרפתיים אודות מיפגש בנות העמים. בו השתתפה גם צברית 56, אופירה ארז. כמו רוב העיתונות, מציין פראנס סואר את נציגת ישראל במיוחד, מתעכב בכותרת-המשנה על הידידות בינה לבין בת מצרים.

פתוח. סיבת הנידוי היא כמובן פתיחת תע- רכת ת"י 56 בשבת.

קדחת בצלחת

פרק היסטוריה העלה כתב אלמוני בחירות ביום הזכרון לחללי אצ"ל. בספרו על מרי- בות ההגנה-אצ"ל תאר כיצד "אנשינו היו רואים את הארוחות הנשלחות לנקודות הגנה (בימי המאורעות), בעוד הם קיבלו לחם יבש עם סרדינים, בתוספת ביצים לפ- עמים. ארוחה עם פרוסת נקניק נחשבה לח- גיגית". ולפי אותו כתב יצר באותם ימים מי שהיה אחר כך ראש לח"י, **אברהם** (יאיר) **שטרן** את הפזמון "לאכול נוחנים קדחת / בצלחת עמוקה". . . בתקופה היס- טורית אחרת נזכר השבוע **חורחה גאר- סיה גראנאדוס**, ציר אורוגוואי בישראל (וביחון). בצאתו לאחונה למסור את כתב האמנתו למלך יוח' גראנאדוס, שהיה חבר ועדת האיים שהמליצה על הקמת מדינת ישראל בחודשים בהם הגיעו לחופי הארץ רבבות מעפילים, גילה כי לולא חסינותו הי- דיפלומטית היה הוא עצמו נאסר בשבוע כי מעפיל: חוקף אשרת הכניסה שלו לארץ פג לפני למעלה מחצי שנה. . . דיפלומט אהב- ישראל אחר, שגריר צרפת ז'ן **פירר ז'יל- בר**, זכה לכינוי חדש בישראל: **מס- טיר זילבר**. . . לא כל כך דייק בעניינים ישראלים שבועון החדשות הצרפתי **פארי מאטש** בפרסמו השבוע מאמר על הארץ, תחת הכותרת "מצב הכן על גדות הירדן". מעל לכותרת **דויד בן גוריון**, פרסם אמ- נם תמונה של גבר נמרץ בעל זר שערות שיבה, אבל היה זה משגרר **אברהם שלונסקי** ולא ב"י. גי. . . בעיית ראש אחרת התעוררה בבריטניה: העיתונות גיל- תה כי בעל המלכה, הדוכס **פיליפ מאדינ- בורו** הולך ומקטין, יהיה קרן לחלוטין כ- בור עשר שנים, בתגוץ לגיל 45. . . דאגה שצירה מסוימת נפתרה השבוע על-ידי שר הדתות **משה שפירא**. לפי המלצתו הוק- טן המכס על מכוניות גילות חשמליות, שי הוגדל יחד עם כל היטלי יבש המגן. כונת השחרור היא לא להכביד על בוחריו של שפירא שאינם משתמשים בתער. . . שפירא אחר בחירות, יגיבור פתח-תקוה אבי ה- שומרים **אברהם** (חשיך אברמכה) **ש- פירא**, הקוצר כבוד ופרסומת בעת מסעו בארצות-הברית (כולל צילום נדיר במינו עם קאבוס לודג' שגריר ארצות הברית ליד הא"ם). . . איש בטחון אחר הנהנה מפר- סומת רצינית בעת ביקורו הנוכחי בארצות- הברית: אלוף הפלמ"ח **יצחק אלון**.

אנשים

תולדות עמים ומילונים

השבוע גילה **גמאל עכר אל-נאצר** כיצד נולדה עיסקת הנשק הסובייטי. במקריות מקרית: בשעת קבלת-פנים לכבוד ראש ה- ממשלה הסודאני **איסמעיל אל-אזהרי**, שאל עכר אל-נאצר בהלצה את השגריר הסו- ביטי בקהיר, **דניאל סולוד**, מדוע לא מ- ספקת ברית המועצות נשק למצרים. לתד- המתו הרבה של עכר אל-נאצר (זה היה ההלם החזק ביותר בחי'!) בא אליו סולוד כעבור יומיים, כשבדיו תיק עבה שכלל ר- שימה מלאה של סוגי הנשק, תאריכי המש- לוח ותנאי התשלום. . . תשלום אחר התע- תד לקבל **ווינסטון צ'רצ'יל** בן ה-81, בצאת בשבוע שעבר ספרו האחרון — תול- דות העמים דוברי אנגלית. הספר שהופץ בתמישה וחצי מיליון טפסים יכניס לצרצ'יל לפחות שלושה מיליון דולר. . . גם **ליאו** (יאס'!) **פולר** זכה במיליון. ליתר דיוק — מיליון וחצי גולדן הולנדים (כ-800 אלף ל"י), ירושת דוד בנקאי. לפולר נודע על הירושה באמצע הופעתו במלון דן התל- אביבי, מה, שכמובן, לא הזיק לגמרי לטיב הבידור הפולדי כאותו ערב. . . תענוג שונה גרם **מלכיאל גרינוולד** לאנשים מסוימים בפרסמו במכתבים לחברי במזרחי (פנימי!) "ארבע כוסות לפסח שני לכל ידידי ויריבי". . . מבחר כוסות גרינוולד: לי- הרב (הראשי **אייזיק הלוי הרצוג**, שבנו האחד חיים הוא אלוף משנה בצה"ל ומפקד מחוז ירושלים ובנו השני, יעקב מנהל מחלקת ארצות-הברית של משרד ה- חוץ — "בן אחד לפחות ראש ישיבה!". . . ליושב ראש-הכנסת **יוסף שפרינצק**, ה- שולט בעיקר בעברית ובאדיש — "שעורים בשפת זרות!". . . לסגן שר הדתות ד"ר **זרח וורהפטיג**, שאינו מקפיד במיוחד כלבושו — "מגבית לכובע חדש!". . . לחברא קדישא ירושלים — "אבטלה!". . . לראש עיריית ירושלים, **גרשון אגרון**, מ- שום מה — "מלאי בקבוקי קוניאק במג'י רה!". ולרמטכ"ל צה"ל רב אלוף **משה דיין** — "נצחון!".

מספרים חזקים

אחר שאיש מסתורי מעריבאי (כנראה סגן עורך **דויד גלעד**) החל בפרסום יומיומי של גימטריות — דוגמה: "מדינת ישראל 1045 = להשיב מלחמה שצרה 1045) — פשתה מגיפת הגימטריות בארץ. אחדות מ- הן: אלמוני בהצופה: יזהב המגן 115) =

מקום, שעה שנכנסה אליו השבוע עורכת- הדין תמר הר. נאה, בעלת שער שחור, לבו- שה בחליפה אפורה, תפסה מקום בספסל ה- שני. מאחוריה, על הספסל האחרון, ישב גבר בעל פני פסל מוצקים: בעלה, יהודה ורבר, שהאשים אותה בהוצאת בתם ענת מן הארץ, בניגוד להוראות בית-הדין הרבני. (העולם הזה 963).

בתחילת המשפט שאל השופט יעקב אוס- טרר הממושקף ושכ"השיער, במבטאו האיטי, אם אין הצדדים מעדיפים פשרה. "לא!" ה- תה תשובתו הפסקנית של מיכה כספי, פרק- ליטו של ורבר.

החקירה החלה, היה זה תהליך איטי, מ- סורבל ומשעמם, עמוס עדויות טכניות.

"אתה רואה, טוב..." ראשון הופיע מנהל לשכת הרישום של תל-אביב, העיד על אשר היה ידוע לכל: ורבר שינתה את שמה להר. בתה ענת שמרה על שם המשפחה של אביה.

אחריו עלתה על דוכן העדים סימה רפ- פורט, ממורו הדרכונים במשרד החוץ. היא באה מירושלים כדי להעיד כי תחילה ביקשה תמר לרשום את שם משפחתה בדרכון-הש- רות כורבר, נמלכה בדעתה, החליפה אותו לשם משפחתה מלפני מלחמה: הופמן. מאוחר יותר, כאשר אושרה בקשתה לשינוי שמה, נכתב בדרכון: תמר הר.

הרב ישראל טאוב, העד הבא, הגיש תיקים של בית-הדין הרבני, בו הוא עובד. תמר עקבה ממקומה אחר מהלך העניינים. תחילה קראה בתנ"ך שגביאה עמה, אחר, צירה דמויות על גבי פיסת נייר, כאשר נשאלת על-ידי ידיד מה שלומה, ענתה בהבדעה על הפרקליטים: "אתה רואה, טוב..."

בעד שביקש גט. האולם החל מתרוקן. נשארו בו רק הפרקליטים, הבעל ואשתו, כמה ידידים ומספר עתונאים משועממים, שי לא היה להם כנראה משהו חשוב יותר לע- שות אותה שעה. בתחילת הבוקר קיח כי ישמיעו את הדי הפרשה הרועשים, יוכו במט- עמיסנסציה על תפקידם של חיים כהן, שמי עון פרס ומשה שרת בתסבוכת המשפחתית.

כולם אוכזבו. לעתונאים שהתעקשו לשמוע משהו מיוחד, חיכה אחד מסיפורי תמר הופ- מן: "במה שנוגע למשרד החוץ, יש לשאול את משרד החוץ, ואשר לנוגע אלי, יש לי ביטחה לספר".

הבדיחה: יהודי שביקש גט מאשתו ונדרש על-ידי הרב להשמיץ את טענותיו נגדה, הת- נצל היהודי: "כיצד אוכל לספר רעות על אשה זו? הרי היא אשתי!" לאחר מתן הגט, נתבקש בכל זאת להשמיץ את טענותיו, שוב התרעם האיש: "כיצד אוכל להשמיץ אשה זרה!"

בקיצור: תמר הר החליטה לעשות את אשר החליטו לעשות הפרקליטים של שני ה- צדדים — להמנע מכל התפתחויות דרמטיות, לנהל את המאבק על סעיפים יבשים ומשעמ- מים.

אזרח צבאי

מה זכויותיו של אזרח צבאי? חוקת השיפוט הצבאית וסידרת חוקים אזרחיים מספיקות בדרך כלל לענות על שאלה זו. אולם מי פעם מתעוררת בעיה אשר ספרי החוקים אינם מגדירים את פתרונה, כזו היתה בעייתו של ויקטור אייזן.

בסוף 1954, נעצר הטוראי ויקטור אייזן, נחשב בכלא עד בירור משפטו. האשמה נגדו: משכב זכר. ויקטור, אשר מועד שיתורו מן הצבא הגיע, ביקש כי ישוחרר בערבות. הבקשה נדחתה, הוא נשאר במע- צר שלושה חודשים תמימים.

בפני בית-המשפט הצבאי, טען כי ההאש- מה היתה עלילת שקר. השופט קיבל את דבריו, הוציאו זכאי. ויקטור שוחרר מן ה- צבא, שלושה חודשים אחרי המועד מבלי לקבל כל תשלום תמורת התקופה הנז- ספת.

השבוע, לאחר שכל מאמציו להשיג פש- רה נכשלו, הגיש ויקטור תביעה לבית- המשפט החיפאי באמצעות עורך-הדין עמירם חרלף, דרש פיצויים עבור תקופת מעצרו. גובה התביעה: 450 ל"י, לפי חישוב של 150 ל"י לחודש — הסכום שויקטור היה מרחיק, לולא התעקש הצבא על מקומו בבית-כלא צבאי גם בהיותו רשאי, למע- שה, לתואר "אזרח".

פסוקי השבוע

- **שלוש רזונפדר** על סססון השבת בחיפה: "אומרים שאבא חושי הודיע לדתיים שהוא מסכים להסדר שהושג בשבת האחרונה: שהתערוכה תהיה פתוחה בשבת ובתי-הכנסת סגורים."
- **אלוף-משנה שלמה גורן**, הרב הראשי לצה"ל, השוכב חולה בבית-חולים: "נטורי קרתא אומרים שאני חולה באדמת, אך הרופא קבע שזו צהבת."
- **חיים ליברמן**, עיתונאי יהודיאמריקאי, אחר ביקור בארץ: "כלב ישראלי יודע יותר עברית מאשר רב אמריקאי."
- **אנורין ביוואן** למנהיג מפלגת הלייבור יו גייטסקל, על עזרתו כי ההיסטוריה חוזרת על עצמה: "ובכל פעם שהיא חוזרת, היא עולה יותר ביוקר!"
- **"הארץ"**, בידיעה על תאונת דרכים: "רוב הפצועים סובלים משברים בגולגולת, בידיים וברגליים, אולם מצבם אינו רציני."
- **דני קיי**, במסיבת פרידה לעיתונאים ערב צאתו את הארץ: "אני מנסה לומר לכם שאינני מסוגל לומר לכם מה שאני מנסה לומר לכם."
- **אניטה אקברג**, הפצצה האנטומית השבדית של הוליבוד, על ההבדל בין נערות צרפתיות לנערות בריטיות: "שתיהן יודעות מה זה גברים. אולם לצרפתיות לא איכפת!"
- **כוכב הקולנוע דבורה קר**, בתמימות: "מדוע אותן השחקניות, הנראות תמיד כמעט ערומות בציבור, לוקחות אתן את המזחלות הרבות ביותר בצאתן למסע?"
- **ויוויאן ליי**, אחר שהסכימה להשאל מספר שמלות פאר למרילין מונרו, לשם הופעה קולנועית: "אני בטוחה כי השמלות התיינה צרות עליה במקומות מסוימים."

ירדן

משהו רקוב בממלכת ירדן

הידיעות המוסמכות הראשונות הוצאו מ־ ירדן על־ידי גוסעים שהגיעו לארצות השכנות. עד אז, רוחו רק שמועות על מאורעות שזעזעו את מדינת הממלכה ההאשמית עד ליסודותיה המלאכותיים.

כתב הדיילי מייל, שיצא לסירור ממושב בירדן ולא יכול היה לפרסם את אשר ראה ושמע, שיגר את כתבתו הראשונה רק לאחר שבועיים, מביריות. "פרצו תגרות בין קציני הלגיון", כתב העתונאי האנגלי, "ואפשר לומר כי קרוב הקץ של כוח זה כצבא ממדי רגה ראשונה".

אחיו של עלי. ההתנגשות הראשונה ארעה ב־1 באפריל, במועדון הקצינים במחנה זרקה, מקום מושבו של המטה הכללי הירדני. שפיק אבו אל־נאור, סרן צעיר וקשרוני, עורר ויכוח חריף בין הקצינים, בבקעו כי ירדן חייבת להצטרף לגוש ה־מצרי. אחד הקצינים הנוכחים שלף אקדח, ירה בשפיק ופצעו קשה.

העניין היה עובר בשקט יחסי, אלמלא קשריו של הסרן הפצוע. כי אחיו, סגן־אלוף עלי אבו אל־נאור, נחשב לבוס האמיתי של הלגיון, מאז סולק גיון גלאב. עלי, אחד הקצינים הגבוהים המעטים ממוצא פלסטיני, התיידד עם המלך חוסיין, הפך ליועצו הקרוב ביותר. הוא אשר כינס בשעתו 35 קצינים מהימנים, גילה להם כי המלך עומד לפטר את גלאב למחרת היום.

ומא, לא הסתיר אבו אל־נאור את דעתו כי על הלגיון להתאחד מיד עם הצבא ה־מצרי, לפתוח בהתקפה מתואמת על ישראל. דעה זו גרמה להגלייתו כנספח צבאי לפאריס, בימי גלאב. אולם מאז חיסול השפעת האנגל, הפכה תורה מקובלת על רוב קציני הלגיון.

נצורים ומוסלמים. יומיים לאחר הקטטה בזרקה, פרץ ריב במועדון הקצינים בע־מאן. שוב גרם לסערה הויכוח על הצטרפות ירדן למצרים. "אם המלך לא יסכים", קרא אחד הקצינים הצעירים, "נפעל על דעת עצמנו!"

במהומה שהתפתחה, הועפו כיסאות, צלחות וכלי חרסיה. שוב שלף משהו אקדח וירה. הפעם לא היו נפגעים, אך הדי הייתה התפשטות, היכו גלים בשחקי הבירה ובמ־אחלי הבדואים המרוחקים.

ב־23 באפריל, עברו המהומות ממחנות הצבא התפשטו בין האזרחים. בעיירה מצבה, מזרח לעמאן, התנפלו מוסלמים מזוינים על תושבים נוצריים, שעה שאלה התפללו בכנסייה, הרגו מהם שלושה, פצעו למעלה מתריסר. קריאת־הקרב של המתקפלים: "הם רוצים להחזיר את האנגלים!"

עוד באותו יום הופיע המלך חוסיין במ־כוננית, מוקף רוכבי אופנוע מזוינים. הוא כינס את נכבדי שתי העדות בעיירה, התחנן בפניהם שלא ימשיכו במלחמתם. "זהו מזימתם של אויבינו, הרוצים למוטט את המדינה מבפנים", קבע. הנכבדים הבטיחו לש־מור על השקט.

פתרון שאינו פותר. אף מלה את לא הופיעה בעתונות הירדנים על כל המי־אורעות הללו. לאחר טבח מצבה, פשטו השמועות בין בני העדה הנוצרית, כאילו תוכנן ארגון האחים המוסלמים שחיטה כל־לית של הנוצרים. העתונים מהירו לפרסם מודעה לאזרחים הנוצריים. המודעה, שלא הוזכר בה השם מצבה, היתה מלאה רמזים מעורפלים על המצב המתוח, כללה, בין השאר, הבטחה המרגיעה כי "מוסלמי לא יפגע מוסלמי". בנוצרי, שהרי אין הוא יכול להיות מוסלמי לטוב אם אינו מאמין אמונה שלמה גם בקוראן וגם בברית החדשה.

בתחילת השבוע, נראה היה כאילו מצאה ממלכת הירדן את הדרך מן הסבך. בתרועות אדירות, הכריז רדיו קהיר כי הושג הסכם לאחד את שני הצבאות, כדוגמת האיחוד הצבאי הסורי־מצרי.

אך, למעשה, לא פתר ההסכם מאומה. ממלכת הירדן נשארה כפי שהיתה עד כה: יצירה מלאכותית, חסרת כל זכות־קיום.

מחרוזת

חריצות למופת

בדו"ח שהגיש לוועדת הבטחון הלבנונית, הודיע הרמטכ"ל פואד שיהא כי מילא את הוראות בתי־הנבחרים "ללוא כי צבא ישראל לא יוכל להתקיף את הלבנון".

אין כרירה

בגני יונה, ליד רחובות, נמלט תרנגול־הודו מידיה של פרידה מרקו שביקשה להובילו לשוטה, חדר למטבח הצרף, הפך פתיליה בוערת, העלה את הצרף כולו באש, גרם ל־1200 נזקים, יצא בשלום מן ה־שריפה.

* * *

לא כל הנוצץ אשפה

ב תל־אביב, נעצרה עוורת־בית בנסותה למכור תכשיטים בשווי של 300 ל"י, טענה להגנתה כי תכשיטים אלה משומשים, נזרקו לפת האשפה על־ידי מעבדתה.

* * *

פיו!

ב ירושלים, נעצר רוני בן־עזרפיל שעה שהוציא שתי ל"י מכיסו של נוסע אוטו בוס, הסביר לשופט כי הינו תייר מתורכיה שבא לראות את הארץ ומבקש רשות לחזור למולדתו מאחר שהתאכזב מיחסה הלא־יפה של המשטרה.

* * *

לא לעדות יותר!

ב חיפה, ראה מנהל הרכבת בדאגה כיצד ממלאים נוסעים את קרונות הרכבת, החליט כי עלו מספיק אנשים, הורה לנהג לצאת לדרך 23 דקות לפני הזמן.

* * *

הוכחה סופית

ב באר־שבע, נעצר יצחק נחום עבור זיוף מיסמכים, נחשד על־ידי המשטרה כבלתי־שפוי בדעתו לאחר שנתגלה כי התייחס לקצין וחדר למתנה צבאי.

* * *

מחירון

ב ירושלים, החליט שופט השלום כי זול יותר להתקיף פקיד מאשר לקרוא לו "כלב" או "תמור", קנס את יעקב טומר ב־20 ל"י עבור העבירה הראשונה וב־75 ל"י עבור העבירה השנייה.

* * *

המאכלים האהובים עדין

ב רחובות, נזעקו שכנים להציל את שושנה תמרי מידי בעלה הנגרס, שהתנפל על אשתו כאשר גילתה לו כי העוף הצלוי שהכינה לארוחת צהרים היה התוכי המאולף, החביב עליה.

* * *

לב אשה

ב חיפה, ביקש שאול לוי עזרה ראשונה לפצעיו, שנגרמו על־ידי אשתו, לאחר שזו איימה להכותו והוא התערב אתה כי לבה לא יניח לה לעשות זאת.

* * *

חידון בדשי

ב כיפו, התלונן ידידיה טננבאום במש־טרה כי פתח את דלת דירתה, מצא שם אלמוגי שהתנפל עליו והיכהו נמרצות ב־צעקו: "אתה יודע מי אני!"

* * *

סיבות מקיזות

ב נתניה, נעצר נהג על נהיגה במהירות מופרזת, ביקש משוטרי התנועה לשחררו מאחר שהגביר את נסיעתו רק מפני שחשב כי מכונית המשטרה היתה מכוניתו של בעלה של האשה, אשר בחברתה נסע בבלות.

* * *

הוראות המשטרה

ב תל־אביב, הסביר אליהו דיין מדוע גנב מנוית: "שאלתי איך להגיע לתחנת החשמל של רדינג והוא אמר לי לקחת מו־נית בקצה הרחוב".

השבוע הזה

לשבת

מכוסה מעל־רוח ונעולה מגפיים, נושאת נורית חולף את רשתותיה מן הסירה אל החוף, לשם יבוש ותיקון, לקראת ליל עבודה.

במים

דייגי ים כנרת הערביים נהגו לספר בנימה של התפעלות על גימפה זהובת־שיר, ער, שליחתה דיג יהודי בצאתו לדוג בסירתו, ומשכה אל תוך רשתו שלל דיגים ביופיה ו־בקולה הערב.

כיום, מספרים דייגי ים כנרת היהודיים על אותה גימפה זהובת־שיר, המלווה את מרסין חולף בצאתו לדוג. הם יודעים כי שם הגימפה הוא נורית חולף וכי אין היא אלא אשתו של מרסין הדייג, ממושבת כנרת. אך הידיעה אינה מונעת בעצם מלקום אגדות נוספות על הגימפה שלהם.

* * *

וריה של נורית עלו מגרמניה לפני 22 שנה, התיישבו בכנרת, המושבה בת 48 השנים. האב נכנס למקצוע הטבעי ביותר על חוף האגם הרוגע, הפך דיג. בתו, שגולדה

נורית ובעלה מרסין בביתם, במושבה כנרת. לעתים, בשובם עם אור הבוקר מעבודת הדייג, מוותרים הם על ארוחת סדירה בחדר האוכל, מעדיפים לצלות דגים טריים, שהועלו ברשתם לאחר ליל דיג מפרך על מדורה על החוף.

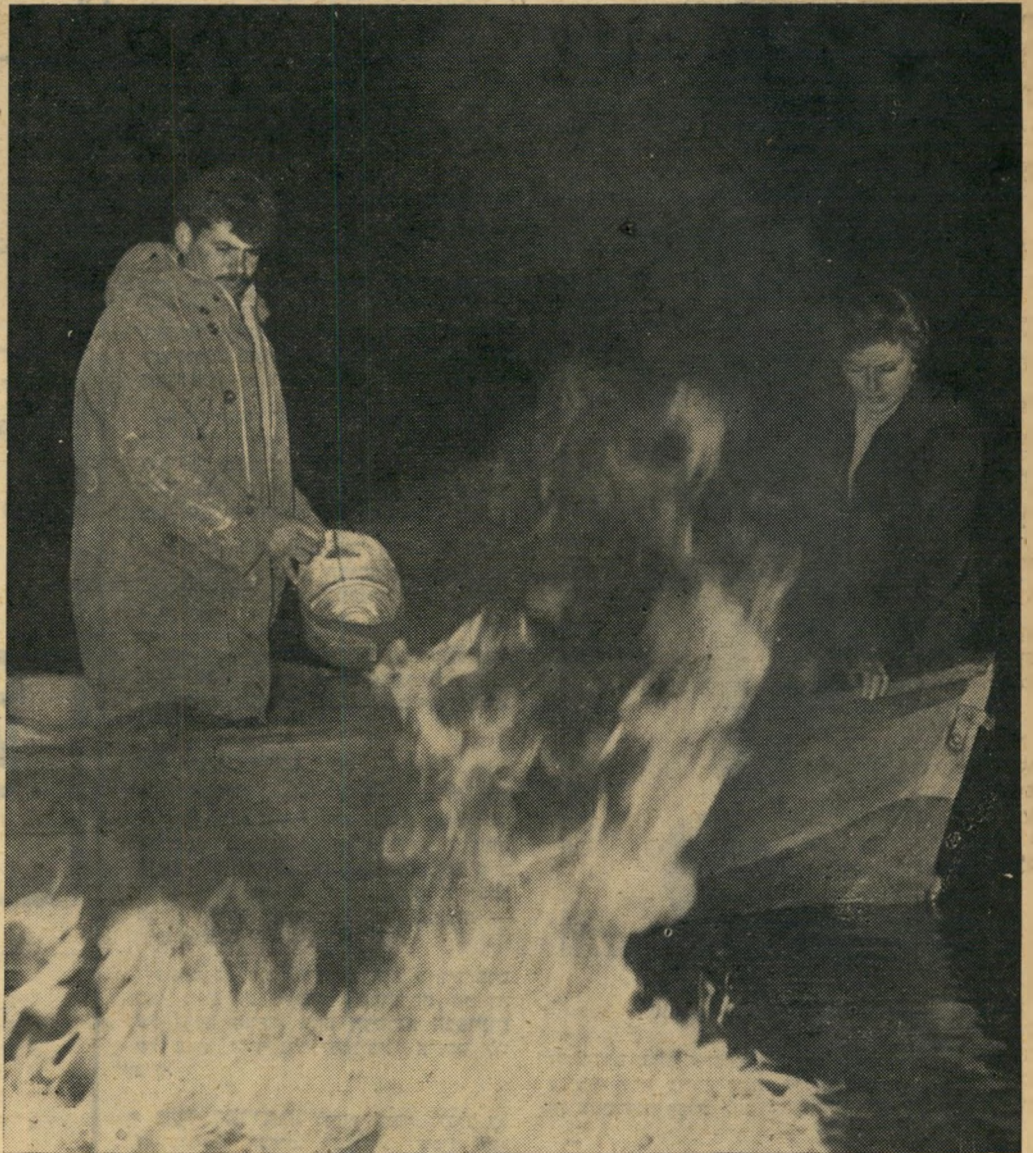
בבית

הדייגת היחידה על הכנרת

העבודה

נורית ומרטין חותרים בסירתם ליד החוף. בלב ים, מפעילים הם את המנוע הקטן. עבודת הדייג קשה ומפרכת. פרישת הרשתות (למטה) אינה קשה אך כאשר מגיעה השעה לאוסף, כשהן מלאות מאות קילוגרמים של דגים, אבנים ועשבים, עובדים בני הזוג כסבלים. פעם אף לכדו פליקאן פצוע.

המלכודת

לנורית ובעלה אין עדיין כסף לקנות לוקס. בלילה, כדי למשוך את הדגים אל סירתם, משתמשים ההם בשיטה פרימיטיבית ביותר: שופכים נפט על פני הים, מבעירים אותו. למי שמתמצא בדבר, אין כל סכנה. לא חסדים גם מים לכיבוי דליקות שעולות לפרוץ.

סיכויי הדייג של העונה. אולם סוד גלוי היה כי הנערים נמשכו אל נורית לא כדייגת אלא כיפה בבנות הכפר.

לבסוף, נלכדה הנימפה ברשתו של מרטין, בנו של בעל המסעדה היחידה של המושבה, על הכביש הראשי לטבריה. נורית יצאה לצבא, ושלחה לקורס מדריכות ספורט. אך הפרידה ממרטין ומגלי הכנרת לא נמשכה זמן רב. נורית חזרה למושבה, השאה למרטין, עברה מסירת אביה אל סירת בעלה, המשיכה את חיי הים שלה בסירתו, בה עובדים שניהם לפעמים עד עלות השחר.

מתנת הנישואים החשובה ביותר הגיעה ב־איחור של כמה ימים: רשיון מטעם משרד החקלאות לעסוק בדייג. נורית היתה האישה היחידה שקיבלה רשיון כזה, שהעניק לה רשות לעסוק בדייג כריגת עצמאית. בגלל ה־צורך להגן על הדגה מפני ניצול מופרז וכדי לא לקפח את זכות קיומם של הדייגים החר־תיקים, מקשה מאד משרד החקלאות במתן רשיונות כאלה. אך לנימפת הכנרת אי־אפשר היה שלא להעניק את הזכות הרשמית לדוג בים.

את הזכות הטבעית רכשה מאז יכלה לדדות על החוף.

פרס טיול אוירי שבועיים בהולנד

כדי להעמיד את הקהל הרחב על טיב הסוליות והעקבים
מתוצרתה מודיעה

חברת סוליאתן בע"מ

יצרני סוליות ועקבים סינטטיים

על החלטתה, ביזמתה היא, להעניק לאזרחים מסיימי התחרות הצעירה של צ.ח.ל. שלושה פרסים לפי הגרלה:

פרס ראשון: טיול טיסה עם שהייה שבועיים בהולנד כדי להשתתף בתחרות הצעידה הבינלאומית בימים 24—27 ביולי, בנימיגוין שבהולנד (לצועד בגיל 18—38)

פרס שני ושלישי: טיסה לאילת וחזרה ושהייה שם שלושה ימים. ישתתפו בהגרלה האזרחים שסיימו בהצלחה את תחרות הצעידה של צה.ל. ואשר ינעלו בתחרות געלים שסוליותיהן "סוליאתן".

לכל אורח משתתף יישלח בדואר, תוך שבועיים, זוג סוליות משובחות מתוצרת "סוליאטן" חינם.

צעדו והצליחו בסוליות
"סוליות"

בדבר פרטים נוספים לפנות אל „סוליאתן” בע”מ,
רחוב אחוזת בית 6, תל-אביב, קומה ששית, חדר 638.

רחוב אחוזת בית 6, תל-אביב, קומה ששית, חדר 638.

כוכבת בארדו
הגוף צריך להסתתר

זה בעצם ספור אהבה ללא מין, עם הרבה שגינות. צפור נדירה בשמי הקולנוע — ואי־זה משב רוח רענן.

צרת

חתול המין

כוכבנות בלתי־דעות, שטיילו החודש ב־
רציף שטוף־השמש של קאן מתוך תקווה נס־
תרת שאחד המפיקים ישים לב לגופן הגלוי,
יכלו לשאוב עידוד מתולדות חייה של אחת
בריגיט פלימיאניקוֹף.

לפני שלוש שנים בלבד, טייה בריג'ס
השמה זו באותו רצף, עסופה איתן חק
חת רחבות ובגדים צרים. מישוה גילה אותה.
כיום מתחרים מיטב פרשני הקולנוע ביניהם
בנבואות חרודות לבריג'ס בארדו. דעתו של
אחד מהם: בארדו הצטיינה עלולת השמות
מישל מורגאן, מארסין קארול, צילי וסופיה.

בריג'יט שהקהל הישראלי ראה אותה במי-
טב מערומיה בסרט אחד בלבד, דוגלת בש-
לושה ערכים מינימליים: מין, מין ומין.
הודתה היא, בגלוי: 'אם עלי לבחור בין

סרטים

הדרך לרומא

חביבת יומיטר (מסרו, ארצות הברית)
היא אסתר חיליאמס, השוחה מתחת למים
בסאטירה על אודות חניבעל. רומא ואהבה.
מסתבר (לפי הסרט, המעובד מזהוה מאת
דוברט שרווד) כי בעלות מצביא קרחנה של
איטליה, נאלץ לסגת לא בגלל כוחה של
רומא אלא עקב יופיה של שמינית חיליאמס.

אולם בדיחה בסיסית זו אינה עומדת לו
לסרט ורק מארגי וגאואר צ'מפיון, זוג ה-
רקדנים־מוקיונים, משוים לו עליצות שאינה
מצויה במצבים ובשיח.

על מסך רחב, בהשתתפות סילים רבים,
נגול סרט רב־ממדים מדי. הבדיחות גם הן
כבדות ומה שהיה צריך להיות קומדיה אורי־
רית הופך לסרט עופרתי כבד, לעתים משע־
מם.

רוח רעננה

ז'ולייטה (פרנקולונדון, פאריס) הוא אחת הקומדיות הנחמדות ביותר שנראו על הבד זה זמן רב. וגם מן המקוריות ביותר. ז'ולייטה (דאני רובן) היא נערה פריסאית פקיסאית העומדת להנשא לנסיך שאינה חפצה בו.

כאשר היא מאחרת לרכבת, היא פוגשת בעוררדין צעיר ז'אן מארה, מסתגרת בעלית הגג שבביתו בכפר, בו הוא מבלה סוף שבוע בחברת אהובתו, שהיא אהובתו לשעבר של נסיכה של ז'וליטה.

חסכויות מלאכותית מאד זו יוצרת סידרה של מצבים קומיים, המוגשים במשחק ע"י לאי; ביחוד על-ידי שחקניות מורו ורובן, ושיח שנון, יבש ומבריק.

סופה של העלילה ברור. ז'וליאטלה זוכה
בגבר מארה, אבל מבלי כל גינוני האהבה
הרומנטית המציינים את הסרטים השיגרתיים.

מזן היין הישן

נימוצ'קה (מסרו, ארצות הברית) הוא זכר לחורבן: קומדיה אמריקאית משנות ה'שלושים. קאפרה, לוביץ, סטרב'ס, דל-רות, צוקור היו יוצריה. מהם שמתו, אחרים חיים עדיין חיים פזויים בלבד. הקומדיה שהם הביאו לעולם שנונה, אירונית, אנושית — מבהא אתם.

משום כך טוב לעתים לראות מחדש סרט
כמו 'נינוצ'קה, הקומדיה המוצלחת היחידה
של גרטה גארבו, אחת מעשרות המצוינות
של במאי יהודי-גרמני הליבוני ארנסט לו-
בין.

מעזר לבריחה. לוביץ' ניסה ללגלג על הקומוניזם הצליח, למעשה, לשפוך לעג סובלני על הקומוניסטיות החיות בעולם של צנע מוסר, נדהמות למראה השפע שבועולם הקפיטליסטי.

נינוצ'קה (גרסה גארבו) היא נערה רוסיה
דבאה לפארים, נחלת בצרפתי מנחן מלוין
דאגאלס, לודמת ממנו כיצד חיים במערב.
האסאטירה, אף על פי שעוקצה ניכל ממנה
במידה רבה — ינונה של צרפת כשל או
עמד מעבר לכל בדיחה — מוגשת כידו המ'
אומות, הקלילה, של במאי לוביץ' — שער
החורות הצאצא לכל הבמאים בימים טרופים
(לקומדיה) אלה.

עוד הומרוס

אוריסאום (פונטי די לאורנטיס, איסל-ה) מתחיל במקום שבו הלנו מסריו נס-תימים: מלחמה טריוויה הגיעה לקצה. הלוחמים מקבלים שחרור, חוזרים הביתה, אבל שום תמו ההרפתקות של אוריסאום התכם ההרואית גושאות אותו הרחק מאספרטה מו-דלתה, מאשתו פנלופה, אשה, למרות מחו-ידיה המרובים, נשאת נאמנה ככלב לבעלה יעצור.

כל מי שקרא את הומרוס (המפצים המא-
שרים!) יודע כי גם לאוריאסוס; כמו ל-
אשתו, היו כל מיני פנינות על דרכו הארו-
כה. הסיוט של לו, ניסו למשכו אחריה
אל תוך הים, הציקלופס העצום, הענק חד-
העין, הרג כמה וכמה מאנשיו, כמעט חיסל
את כולם; ציירקה הפיהפה ניסתה, לשוא,
לצוד את הלחום הנאנץ לאשתו.

שניידר

עמוס קינן עם פאבלו פיקאסו בפסטיבל הסרטים בקאן איש קטן גדול

„בסדר, בסדר, עונה פיקאסו.
עוד 20 שניות!“
„בסדר!“
„עצור! הפילם נגמר!“

ק לוד רנואר, הצלם, מחליף את הסרט במצלמה. „אתה מוכן?“ שואל קלוזו.

„מוכן!“
„אחת — שתיים — שלוש — התחל!“
עוד שלשים שניות נקודה פה, כתם צבע שם.

והנה התמונה גמורה.
אבל זה לא קונץ. אם אתה 50 שנה פיקאסו, אתה יכול אפילו לערוך הצגת-קרקס לפני הצלמים. ומארגן הקרקס הסובב ביותר היה תמיד קלוזו. הקהל קם על רגליו בהתרגי שות.

שחרים, מאטאדורים. גיטרה נפרסת בנעימה אנדלוזית, וקול גרוני שר את הפלמנקו. שני קיים — זירה. עוד שלוש נקודות — מלחמת-שחרים. פיקאסו עובד עבודת-פרך. אבל מהר. כאשר נראה שהציור גמור, הוא מתחיל אותו מחדש. יש לו סבלנות. יש לו בטחון. הוא פיקאסו. הוא לא יניח את המכחול מידו בטרם תגיענה כל הצורות לשלמות.

„הוא יבוא?“ שואלים העיתונאים בפסטיבל.
„לא, הוא חולה.“
„מחלה דיפלומטית?“
„לא. הנה הוא שם! בין הצלמים, על היציע, במגבעת שחורה!“

„איך אתה עושה זאת?“ שואל קלוזו.

פ יקאסו מכביר. הוא זקן. פניו חרושות קמטים אך ישיבתו מוצקה, דיבורו שקט ובוסס, באקצנט ספרדי חזק. עם ריש מותנות.
הנה נהר. אנשים שוחים. גברת משתזפת מתחת לשמשיות. אחד גולש בסקי-מים. לא. לא טוב. הוא מתקן. לא. לא טוב. הוא מתקן שוב.

„זה רע! זה רע!“ אומר פיקאסו.
זה באמת לא טוב. הוא מתקן שוב. המתוחות באולם עולה. האם יצליח? לא. הוא נאבק, נאבק, נאבק.
„זה לא ילך“, אומר פיקאסו. „מוטב לעזוב את זה בטרם ילך הכל לאיבוד. תנו לי בד חדש.“
מתחיל הכל מחדש.
בד חדש נמתח על המסגרת. שוב מאבק. ב־10 שניות

פיקאסו והשור

„יש לנו שתי דקות!“

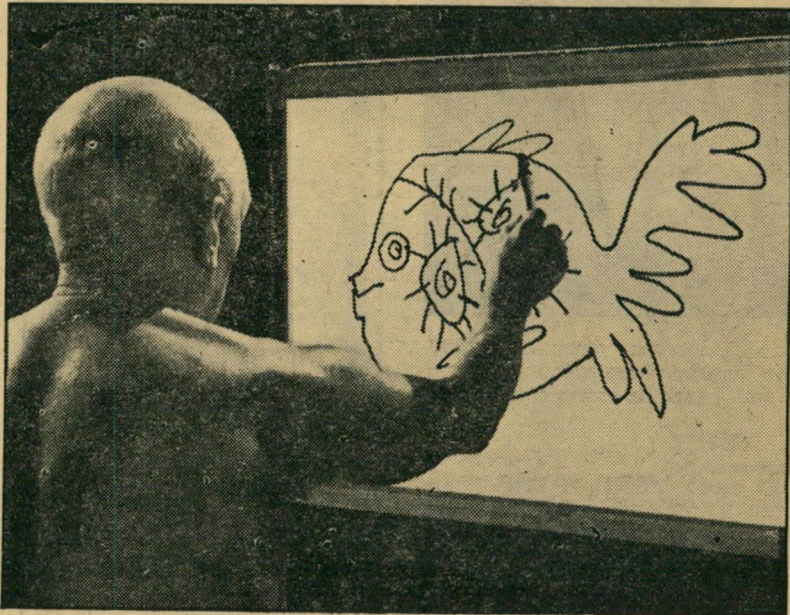
גמורה התמונה, על הגהר הכחול, השמשיות האדומות, בית הקפה והסירה והבתים. ואיזה צבע!
„הלילה רד!“ אומר קלוזו.

„אבל יש ירח“, אומר פיקאסו ומצייר ירח. „ויש כוכבים“, ומצייר כוכבים. חלום סולדו.

ה אורות באטרייה כבים. פיקאסו קם, עיף, אך מאושיש. וזה לא פרדוס. בצעדים אטיים וכבדים הוא פיסע, יחף, מניח בד חדש וחוחם: פיקאסו. הוא מפנה את פניו לקהל, ומחייך בביישנות.

הוא צועד, מתרחק, האור כבה לאט לאט. גאון זקן נעלם לאט מאחורי הקלעים.

„בראח! בראח!“ הצלמים מסתערים עליו. הוא יורד לאט במדרגות של אולם הפסטיבל. קלוזו מנסה להגן עליו. הצלמים מסתערים אחד על השני, מכחונים אליו זרקורים, מצלמים אחד את השני. כי פיקאסו הגדול הוא כל כך קטן. בעל רב מכניסים אותו למכונית. הוא מנפנף בכובעו השחור לקהל. זה הצועני הספרדי, היכול להציג את רגשותיו, סודותיו וגאונותו בפני הקהל ולשחק בכל הרצינות והכשרון את תפקיד עצמו.

הרג ההופך לתרנגול-קרב, לפני החתול הירוק
„איך אתה עושה זאת?“

תל-אביב, שמספר בתי הקולנוע שלה מ־איים לעמוד מעל לכל יחס לדרישות ה־קהל, זכתה, אפוא, באולם ענק מחודש.

בקצרה

ימים לזהים. לנה טרנר וג'ון וייין על גלי האוקיינוס וזרמי האהבה.

כרמון ג'ונס. זורז' ביוז מושר בפי כושים, בלהס הארלמי. דורותי דאנוריג.

של הצופים שישבו על הכסאות הרעועים כשרגליהם באויר.

עתה החליט יעקב דוידון, מנהל הקולנוע־ההופכו למקום מהוגן, התחיל מן המושבים, סיים במסך הישן, אותו החליף בתדוש: סינמסקופי ענק — 14 מטר ברוחבו. 100 אלף ל"י השקיע דוידון בקולנוע המחודש, מקווה לראות בו קהל מסוג אחר לחלוטין.

• וכן מנחה בית העם, תל-אביב, בעל מאי, מאיון, חיפה.

אותם מחלקי גופה שאינם רוצים להסתתר.

ישראל

הקז לגרעינים

קולנוע גן רנה לא היה מקום מכובד ב־יור. הוא משך בעיקר את שכבות מפצח־הגרעינים, שימש מקום תצוגה לסרטים מן המעלה האחרונה. רק לעתים נתגנב אל מסכו סרט ממדרגה ראשונה, זכה לקריאות בון

להיות שחקנית טובה לבין להיות מינית, אני מעדיפה להיות מינית. בכלל משעמם להיות שחקנית טובה. התוצאה: שפע כינויי-ח־בה, כמו „חתול המין“.

הבריטים צילמו אותה בסרט רופא בים. הצרפתים בסרט אור מעבר לרחוב (למבור גרים בלבד). אולם שאיפתה העיקרית של בארדו היא כעת להופיע בסרט מנואלה, ב־תפקיד של נערה המתחפשת כנער, מצטרפת לצוות הגברי של אניה ומתגלית. הבעיה היחידה: כיצד תצליח להסתיר את

מה קורה כאשר רב כפרי יודע לנצל אלוהים

בעלה מעודד (47), שהיה ידוע בין בני העדה התימנית כאיש אמיד, חיפש תרופה לאשתו. כך שמע על הרב של עקרון, הידוע לרפא כל חולי בעזרת קמיע ושאלות אש. מעודד שעה לעצת ידידיו, יצא לעקרון. "נכנסתי אליו הביתה", סיפר מעודד אחר כך. "והוא קיבל אותי בסבר פנים יפות. הוא הדליק אש, שרף עליה פתקאות ניר, שעליהן נכתבו איתיות ומלים רבות שלא יכולתי להבין אותן. והנה, באיזה פלא, לאחר שריף פת הניירות, הופיעה מעטפה סגורה ובה קמיע".

היה זה הקמיע המבטיח תרופה שלמה לבעליו, ואשר הגיע — כפי שהיה כתוב בו — ישר ממלאך מיכאל. מעודד לא פיקפק אף לרגע באמינות דברי הקמיע. כאשר גם הבריאה אשתו כעבור זמן מה, עשה הדבר רושם עמוק עליו.

בהיותו חניך ישיבת שכונת-התקווה ורב מוסמך, נטה מעודד ברוזילי מטבעו להאמין בכוח עליון. על כן היה מוכן לקבל בהבונה רבה וביציבות כבוד את קשריו הטובים של הרב עובדיה מקרון עם מלאכי השרת.

לפני כן... מעודד ברוזילי (שרעבי) היה שמח בחלקו, בשתי נשותיו ובעשרה ילדיו. לפני שהכיר ורתיד עם הרב עובדיה מקרון.

12 אלה ל"י

ב ין עובדיה ומעודד נקשרו קשרי ידידות אמיצים. הרב בעל זקן התייש המדובלל ומשקפי הקרן השחורים, סיפר לידידו החדש על המלאכים המגלים לו סודות רבים, מטילים עליו שליחויות מצווה. יום אחד סיפר הרב למעודד כי יש לו מכתב מהמלאך מיכאל, שהונח באמצעות האש על אדן חלונו בעקרון. "במכתב", סיפר מעודד, "נאמר לרב כי יש עבורי אני, מעודד, אוצר מששת ימי בראשית. אני לא זוכר איזו אסמכתא חוקית נתן לדרישתו, אך על כל פנים הגדיר לי כי המלאכים דרשו סכום של 10 אלפים לירות. עובדיה עצמו דרש אלפיים ל"י בשבילו".

"מעודד, מלא האמינה, שילם 5000 ל"י מיד, את העוקף תוך ארבעה שבועות.

אוצר במזוודות

כ עבור כמה ימים, הוזמן מעודד ל- קבל את אוצרו. תריסי ביתו של הרב היו מוגפים באותה הזדמנות ורק שני הגברי נשארו באפולונית החדר. לאחר המתנה של רבע שעה יצאו לחצרו של הרב ושם

ה שבוע הגיע למערכת העולם הזה מכ' חב דחוף מזור במקצת. היה זה העתק של כתב-חרם שנכתב על-ידי הרב עובדיה משה ברטי מכפר עקרון בדרום, נגד תושב תל-אביב בשם מעודד ברוזילי (שרעבי). כתב הרב:

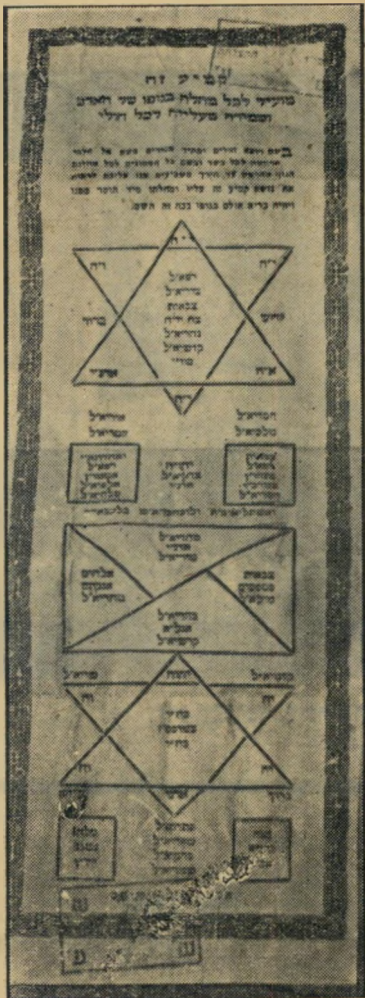
"הנני מגנה ומחרם ומשמת אותך בכל ה' אלות והקללות והחרמות אשר כתובים בכל ספרי תורתנו הקדושה והטהורה, הן שבכתב והן שבעל פה. יחולו וירכצו עליך בראשך וידיך ובטנך ורגליך, ויכנסו לרמיח אברך ושסיה לידך, ובכל אשר תפנה ירדפוך עד חרמה, עד שובך אל האדמה אשר ממנה לוקחת, בטן אמך השניה.

"ויורידוך לתהומה רבה, לגהנום תחת חונה. ידך יהיו אסורות, אצבעות ידך ית' קצצו, ראשך יהיה בו שאת קוחת ובהרות וצרעת ממארת. אונק' יהיו סתומות ואטומות וגרב וילפת ושחין וספחת יחלוק ויחלוק, עיניך תהיינה עזרות ורגליך פסחות. הכלבים והקליפות עליך יהיו גובחים. שפתך יהיו עקומות ושיניך דלות וחרוקות. ולשונך תהיה כבדה מדבר גדולות.

"נקבים וסורכות יכנסו כך ללב ולכיס ולטרפס וידבקו כך עד עולם. עורך יהיה שחור. מעיך יחתכו. עצמותיך ירקבו. וחיל ורעה תאחז אותך. ורבעה כך כל אלה הכי טובה בספר התורה הזה, ומחה ה' את שמך מתחת השמים. אמן."

מכתב מתוך האש

דברים, הנראים כאילו נלקחו ממיסמך היסטורי של ימי הביניים, החלו זמן רב לפני שנשלחו במכתב דחוף מעקרון לתל-אביב. ליתר דיוק, החלו לפני ארבע שנים, כאשר הרגישה חמדה ברוזילי ברע.

קמיע הבריאות, שהביא להתחלת הידידות בין הרב ומעודד. השמות המופיעים בו הם שמות מלאכים. חזרתם הגומי בקצה התחתון מסמלת את הקשר עם אלורים.

אמונות

מוסיקה אהבה מצליל ראשון

(ראה שער)

עתון צרפתי, שתיאר את ביקורו הראשון של ליונל המפטון בישראל, לפני למעלה משנה, כינה את היחסים בין מלך הג'אז הכושף לבין הקהל הישראלי "אהבה מצליל ראשון".

על כן, כאשר נפגש לפני שבוע המפטון החייכני עם אמרגן משה ואלין בפאריס, היתה שאלתו הראשונה: "נו, מה שלום ישראל שלנו?"

ואלין הציע לו חווה לסיכוב שני בארץ. המפטון, שאך סיים סיכוב ארוך בצרפת, בלגיה, הולנד, ג'ניה, שבדיה ואיטליה ועסק בהקלטת סידרת תקליטים בפאריס, נענה מיד להזמנה. הוא גילה כי נשבע ממילא

פני גבר

מהאזן של וואן גוך

בדיקה רפואית

לצבעים של אלימלך

גוררה ליד ביתו בעיירת ארלס, בדרום צרפת. עוד באותו יום הכניסו התושבים הנפעמים את הצייר הבכירי לבית מחסה לחוליריות. משם נדד משך שנתיים אל חצי תריסר מוסדות סגורים דומים, עד אשר שם קץ לחייו ביריה. אותה תקופה היתה הפוריה ביותר בחייו כאמן. כעבור דור, נחשבו יצירותיו אלו ליצירות-מופת של גאון, טיפסו בסולמות התערוכות אל קירות הבתים העשירים ביר תר בעולם.

כוח משיכה. מוזיאון תל-אביב, הציג השבוע ציורים שצוירו בתנאים דומים לאלה אשר בהם עבד וואן גוך בדמי חייו. הם צוירו על-ידי חולים מבית-החולים לחולי רוח כעכו.

התערוכה נערכה בשני האולמות המרכזיים של הקומה העליונה במוזיאון ולפי מספר המבקרים, ברור היה כי משכה תשומת-לב רבה יותר משכונתיה המקצועיות. כדי לשמור על זהות הציירים, ציינה הנחלת בית החולים את היצירות בשמות מושאלים, או באות הראשונה של שם הצייר.

אלימלך השתולל. בדרך כלל, דמו ה' ציורים למעשי ילדים, שהמורה שכתב בחרם צבעים ומכחולים. הנטיה הכללית: צבעים צעקניים, בצירופים שאף צייר "גורמלי" לא היה חולם עליהם. רופא, שהכיר את הציירים, הסביר את ציוריו של אחד החולים, אותו כינה בשם "אלימלך".

אלימלך היה פקיד נמוך במוסד ציבורי חיפאי, שכניו הכירו אותו כאיש שקט, אב משפחה מסור ומסודר. בוקר אחד סירב לקום ממיטתו. כל שידולי אשתו היו לשוא: הוא לא ענה לאיש, לא הראה כל תגובה לנעשה סביבו. הרופא שנקרא ציחה להעבירו מיד לבית מחסה. כאשר הגיע האמבולנס, החל אלימלך משתולל, צעק: "אמא! אמא!" את אשתו ואת יתר בני משפחתו, לא הכיר. בשבועות שלא סבל מהתקפות, עבד אלימלך בעבודות שונות בבתי המלאכה של המוסד, עד אשר החל מצייר. ציוריו היו ילדותיים ותמימים, התאימו לתקופה הנפשית אליה חזר במחלתו.

הודות להם, יכלו רופאיו להבחין בתהליכי נפשו: בימי שקט, היו ציוריו רוגעים ובעלי צבעים שמחים. בהתקרב התקפה, היו ציוריו מתקררים ומאבדים כל תוכן מציאותי.

מחול אשרד החוץ מתערב

מאריימה היא רקדנית ספרדית העומדת בראש להקת באלטפולקלור-ספרדי-לאומי ה' נקראת על שמה. השבוע, שעה קלה לפני שמאריימה ולקתה הופיעו בהופעת הבכורה בנן בתי-ציורניאמריקה בתל-אביב, בקצו קי לוח תפילה מאחורי הקלעים של הבמה הענ' קית. היו אלה חברי הלהקה הנוהגים, ככל רקדן או לוחם שחורים ספרדי, להתפלל ברב קות לפני הופעתם.

במסיבות עיתונאים ופרסומים שקדמו להור פעת הלהקה נמסר כי חברי הלהקה הם גדולי האמנים של ספרד. מאריימה עצמה היא הגדולה ברקדניות ספרד ואילו הבמאי המלחין, המנצח והזמר — כל אחד מהם חסר מתחרים במקצועו.

לפחות שלושה אנשים לא סוחרו משפע התוארים. היו אלו חברי הועדה הבינמשרדית ליכוא אמנים. בחקירותיהם על רמת הלהקה, התברר כי מאריימה עצמה היא דמות ידועה בעולם הריקוד הספרדי, מנהלת סטודיו לריקוד במאדריד. אולם כל שאר השמות שבי להקתה כמעט ולא היו ידועים.

הועדה, אשר חששה להישנות התופעה של אייכות אמנים זרים לחזור לארצם, תחר לה סירבה להתיי את הופעתם. היתה דרושה התערבות מיוחדת של משרד החוץ, שלשם קשירת יחסים עם ארצו של פרנקו התייר את בואם.

הצדיקה חלקית. למרות הדעה המוקדמת היתה במחולות הספרדיים שהוצגו על-ידי הלהקה משום חוויה אמנותית לצופה ה' ישראלי. כי גם אם הרקדנים לא היו הגדולים ברקדנים, גילו את טיבו של הריקוד הספרדי האמיתי.

לשוב ולבקר בישראל, שעה שמכונת בה נסע עם תומרתו בארצות-הברית לפני שמונה חודשים התהפכה. המפטון, נוצרי אדוק, נפ' צע קל ברגלו, האמין כי חייו ניצלו הודות לביקורו בארץ הקודש. "נשבעתי באותו יום לעלות ירושלימה לרב הרצון ולברך את ברכת הגומל".

עליה דרב בירושלים. השבוע, בהגיע מטוס אל-על ללוד עם ליונל המפטון ותז' מורו, עמד הביקור לירושלים כראש תוכ' ניות הנגן האורח.

במשך שהותו בישראל, יופיע ליונל המפ' טון השרת קונצרטים בערים הגדולות. בתוכ' ניותו, הפעם, מספר מנגינות עבריות, שעובדו על-ידי מאז הקודם, הפכו חלק קבוע של הופעותיו בעולם.

ציור

אשוב אל תוך הופש

אחד הסיפורים הידועים ביותר בתולדות הציור החדש מתאר כיצד חתך צייר ג'ינגי בשם וינסנט וואן גוך את אזנו השמאלית. לפני 67 שנים, שלחה במתנה ליציאנית שהת' * בהופעתו באולם הקונצרטים המכובד של אמסטרדם וחל הקהל משתולל מרוב התלהבות, לצ נרגע עד אשר נעצר המפטון על-ידי המשטרה, שהפסיקה את הקונצרט.

A black and white portrait of a man with a beard and glasses, wearing a cap and a jacket, looking directly at the camera. The man has a mustache and a goatee, and is wearing round, dark-rimmed glasses. He is wearing a dark cap and a dark jacket. The background is dark and out of focus. The image has a grainy, high-contrast quality.

15

המליונרים דוגרים. בשלושת משחקיהם בארץ, הדגומו שחקני קבוצת המליונרים סנדרלנד משחק נוקשה, תכליתי ומתיר. מלבד במשחקם האחרון, לא התאמצו במיוחד.

אורחים ממלכס. שני שחקנים מפתח תקוה חזקו את קבוצת מכבי חיפה בתחרות נגד סנדרלנד. היו אלה השוער ויטוקר מהפועל (למעלה) וישראל בן-דוד (למטה).

"דפקנו את הינקים!"

מאת שייע גלזר

שחקן נבחרת ישראל שחזרה ממסעה בארצות הברית

ב שדה התעופה בלור היו המון אנשים, כולם באו להיפרד מהנבחרת היוצאת לאמריקה. היו שם כל המשפחות של השחקנים, עסקני ההתאחדות וסתם מומחים לכדורגל. רוב החברה נסעו זאת הפעם הראשונה בחייהם ופשוט היה קשה להם להיפרד, לכן סתבו את כל המשפחות והחברות שלהם עד המטוס כמעט. אשתי למשל, לא באה בכלל. היא כבר רגילה להיפרד, יותר נכון, כבר נמאס לה להיפרד, היא רוצה כבר לנסוע בעצמה.

ט סנו בקונסטיטיושן של אריאל. לפי דעתי זאת היתה טיסה נהדרת, יותר טוב מה שבאטו. לפעמים היו קצת גידנודים בדרך וכמה מהחברה נבהלו, חשבו שהאווירון הולך להתרסק. דודו קרמר, יושב כמו מת כל הזמן, טען בלי הפסק: "חבל שעליתי". באמצע הדרך הרגשנו פתאום יום ארוך שלא רוצה להיגמר. הגישו לנו ארוחת צהרים ואמרו שיש ארוחת בוקר. זה היה בגלל שהתקרבנו לאמריקה. הגענו לגניוויירק בשתיים בלילה. חוץ משני המלומים מפתח תקוה וצלם אחד, לא חיכה לנו שם אף אחד. זה לא היה כמו בדרום-אפריקה, שאלפים חיכו על הגגות כשבאנו, או כמו ב-48 בגניוויירק, כשקיבלו אותנו עם תזמורות. אולי לא באו בגלל זה שהיה קצת קר.

ה לבנו קצת לשייך בעיר. מה יש לעשות בגניוויירק? הסתובבנו ליד הטיימס-סקוואר והחברה כבר התחילו לחפש בחנויות מה לקנות. גיבונס היה אלינו כמו אבא. יום אחד אחרי שבאנו, כבר בבלבול לנו את הראש עם מצעדי. לקחו אותנו בבוקר לעיריה ומשם לרחובות שיש שם הרבה יהודים והמון אנשים מסתובבים שם בשעות הבוקר. לבשנו טריינגים עם סמל ישראל ועל זה חליפות כחולות וישבנו בשברולטים עם גג פתוח. הושיבו אותנו שניים שניים במכונית, שרק עכשיו יצאה מבית חרושת. הייתי עם הלד בשברולט אחד ובחיי שהאטו היה רק עם שני קילומטר נסיעה. כל אחד קיבל מכונית לפי הערך שלו. שלום קהלני, למשל, נסע לבדו במכונית מירון חדישה. בראש ההתלכוכה היו שתי תזמורות. הן היו מחכות עד שכולם עוברים ואז לקחו אותן באוטובוסים שוב פעם להתחלה. במכונית אחת לקחו את מיס אמריקה עם סטודנטית ישראלית בשם עדה פרנקל. השיגו לה בקושי מדים של צה"ל ונתנו לה ביד איזה רובה שלא יורה אבל עושה מרחוק רושם די טוב. אמרו שהיא מלכת היופי של ישראל. אבל אם באמת, אז יש כמה עשרות בארץ.

ל מחרת לקחו אותנו למשחק בייסבול בין הווגרס ועוד קבוצה שאני לא יודע מה שמה בדיוק. הרבה לא רצו ללכת, מפני שהיה קר, אבל הגיאדי ליבוביץ היה שם והיינו מוכרחים לבוא. תיכף שבאנו הודיעו ברמקול שאנחנו שם וכולם קמו ומחאו כפיים. אחר כך הראו אותנו בטלוויזיה. לא הסתכלנו כמעט על המשחק. האמריקאים מתלהבים מהמשחק כמו משוגעים, צועקים כל הזמן. עד שבא יום המשחק. כשבאנו ליאנקי סטדיום, כבר היה מלא ובדיוק נאם שם אבא אבן. מול שהיה יום יפה. ברדיו אמרו שירד גשם ואז אף אחד לא היה בא. ישבנו על המדרגות וראינו את המשחק של האדלס גלוב טרוטרס בכדורסל. היו להם בדיוק אותם הקונצים כמו ברמת-גן.

לפני המשחק שוב התחלנו בצעידה סביב המגרש. עכשיו כבר לא היו שברולטים אלא קאדילקים. אבל אנחנו הלכנו ברגל עם הדגל הלאומי. היינו לבושים תלבושת לבנה, עם סמל המדינה רקום עליה. וכך התחלנו לשחק נגד כוכבי הליגה האמריקאית.

ה ה התחילו בהתקפות חזקות. במשך עשרת הרגעים הראשונים התקיפו בלי הפסק. החברה היו קצת נרגשים, אף פעם לא ראו קהל של חמישים אלף. אבל התחלנו לקחת את היוזמה לרגליים. גם אני עשיתי קצת קרקו והאמריקאים אוהבים את זה ומחאו לנו כפיים. היה להם בהתחלה איזה מין בק מלחם, כלומר בק שאפשר לעשות ממנו צחוק. הוא היה הרבה יותר בריא ממני. אני לא יודע איך שזה קרה, עשיתי רק כמה תנועות כשנפגשנו והוא נשכב פתאום על הארץ כמו מת. אחריו כבר בא מגן אחר טוב יותר. זה היה דקר ששחקני נגדו עוד ב-1948, שחקן כל-בו. כל שאר השחקנים היו כנראה חדשים במקצוע אבל היו די חזקים. אפשר לחשוב שאם נצחנו אותם, אז הם לא שוים כלום. אולי ביחד אינם משחקים כל-כך טוב, אבל כל אחד מהם הוא קצין ממש.

אני לא רוצה לחלק ציונים לחברה. אבל ברור שלא כולם שחקן במלוא יכולתם. דודו קרמר, מהפועל פתח תקוה, נלחם שם הרבה יותר טוב מאשר בארץ וגם שניאור היה מצוין.

ע ל עצמי אני לא רוצה לדבר הרבה, אבל את מי שתשאלו יגידו לכם שהגולים היו בגללי. הגשתי את הכדורים לסלמך ולקאופמן ממש בפתח השער והם לא התאמצו במיוחד להכניס אותם. כנראה שאני שחקן ליצוא. פה בארץ, לא הולך לי, אמרים שאני רע. אבל באמריקה הייתי רע מהצד ההפוך. כללית, כל הקבוצה היתה ירושה מהרמה הרגילה. מה שהפריע לי במיוחד היה המגרש עליו שחקנו. זה מגרש בייסבול חצי קרח. על יד השער שלהם, יש פתאום מין גבעה שמעליה חובטים בכדור. היא ממש קדושה בעיני האמריקאים, אסור בכלל לגעת בה. וכך יצא שאיך שהייתי עובר את הבק, הייתי מגיע לגבעה. השתגעתי ממש. כל פעם הייתי עולה עליה כמו משה רבנו על הר סיני. היינו צריכים רק קצת נסיון עם האמריקאים והכנסנו אחד אחד את הגולים. כולם רצו אלי לנשק אותי. אבל רק הכנסנו את הגול השני, לא עברו הרבה דקות והם הכניסו לנו אחד. בלוט ורזניק התבלבלו ברגליים ויטוקר לא החליט די מהר וכך גילגל אמריקאי עם שם פולני את הכדור לשער.

בהפסקה נתן לנו גיבונס על הראש. הוא צעק שהחברה לא משחקים מספיק והחליף את זליקוביץ ברחביה רוננבאום. רק נכנס רחביה, התחלנו לשחק הרבה יותר טוב. אבל גולים לא נתנו.

השופטים דחקו את די בסדר. כולם היו יהודים, כמו כל הקהל שבא להסתכל עלינו. כשיצדנו מהמגרש התפרצו המונים אלינו, התחילו לחבק לנשק אותנו כאילו הבאנו את המשיח. הם לא היו סתם זקנים מבית הכנסת. אפילו בחורות צעירות ויפות נישקו אותנו. שמעתי איך ש"חיתרים" מהארץ, כל מיני בחורים שברחו מאניות ישראליות או שהגיעו איך שהוא לאמריקה, אמרו ביניהם: "שייע נשאר שייע!"

א חרי המשחק, לא מספיק שהתענינו, שוב איזה טקס. נתני לנו פסל מונזב של שחקן בועט בכדור ולי נתנו באופן אישי פסל מוכסף, כפרס לשחקן המצטיין על המגרש. אחרי זה היתה מסיבה במכבי ניריורק, המסיבה היחידה שערכו לנו בכלל. אבל גם לזה אי אפשר לקרוא מסיבה: רק נאמו ונאמנו שם בלי הפסק. אחרי זה כבר החברה היו חופשיים לראות את אמריקה. הלכו לבקר קרובים ולראות מה זה קברסטים. היה לנו קצת כסף להוציא. קבלנו שלושה דולר ליום דמי כיס, חוץ מזה קבלנו את שכר ימי העבודה שלנו בדולרים. לפי שער רשמי, ועוד איזה מתנה של שלושים דולר מהמארגנים של כל הטראסק. החברה קנו בזה כל מיאני מתנות הביתה. פגשנו שם כמה שחקנים לשעבר מהארץ, הם הסתדרו די טוב. מייסטר הגדול, מהפועל תל-אביב, עובד באיזה בית מסחר להלבשה. קבלנו ממנו עטים נובעים ואני קניתי אצלו שמלות בשביל אשתי. מורכוביץ, ממכבי תל-אביב, נמצא בלוס אנג'לס. הוא שלח לחברה ממכבי חולצות וענייבות. בדרך חזרה כבר לא היו כל-כך הרבה בעיות. כמה חברה הקיאו קצת ולא אכלו כלום. אבל לי זה לא הפריע. אכלתי את הכל.

בעיטת 11 הסר. לאחר שמגינה של סנדרלנד ננע בידו בכדור בתוך רחבת הששעשרה, במשחק נגד קבוצת מכבי פתח תקוה, פסק השופט על בעיטת 11. למרות שרבים חששו כי

ספורט

כדורגל

דעה טובה יותר

שמונה עשרה הגברים החיזורים והמכור בלים שירדו בלוד היו מופתעים לחלוטין. הם כלל לא חלמו על קבלת פנים שכזאת. את ההפתעה לא היו הדיילות החינניות של אל-על, גם לא פניהם הקורנים של עסקני ההתאחדות הישראלים. היו אלה שמם כחור לים ושמש ישראלית לוהטת שכמותם לא ראו הי"ח מעולם בסנדרלנד מולדתם.

שעה שישראלים מפונקים עדיין הסתובבו עם אפודות ומעלים ברחובות, פשטו האור"חיים את בגדיהם, השתרעו על כר הרשא במלון רמת אביב כחום היום. לא הועיל גם השיט "הרחיצה בבריכה אסורה" משום שעד מהרה שקקה הבריכה מתרחצים.

זו היתה באמת חופשה נפלאה לאחר עונה מפרכת של משחקי ליגה ובביע (בהם הגיעה סנדרלנד עד לחצי הגמר), אלא שהיא לא הסתיימה על מרשאות רמת אביב. היא נמשכה גם על מרשאות האיצטדיונים ברמת-גן ובחיפה, שם נפסקה לפני הרגע המקוה. כי לפתע מצאו האנגלים את עצמם במצב בו היו חייבים להיזכר שהם כדורגלנים מקצור עיים.

יצוא ישראלי. במשחקם הראשון נגד קבוצת מכבי פתח-תקוה, זולו האורחים כי משחק בצורה די נראית לעין. לא היה זה בגלל רמת משחקם הירודה של הישראלים. להיפך, הפתח-תקוהים הציגו משחק מהיר ותכליתי, שכמוהו לא שיחקו זה זמן רב. אולם האנגלים הסתפקו ביתרון של שעה כשהיה היתרון בידם, פשוט לא התאמצו לשחק.

דוגמא משכנעת ליכולתם הראו האורחים ברגע שהושג שער השחיון. עוד לפני שה צלמים הספיקו לעבור משער האנגלים המובקע, לשער הישראלי, היה כבר הכדור ברשת. משום כך, לא היו האנגלים האטרקציה העיקרית, אלא דוקא שני שחקנים ישראלים. שאול מתניה (18), המגן הגבוה של מכבי תל-אביב, היה ללא ספק השחקן הטוב על המגרש בכלל. היה מן ספק לשחקן הצעיר שהוצא מסגל הנבחרת לאחר שהתחצף אל ה"מאמן, כשהאנגלים הציגו לקנותו בסכום ניכר. אולם מה ששמרו האנגלים ברגליהם במשחקם הראשון, הם נאלצו להוציא במשחקיהם הבאים נגד מכבי חיפה (4:3) ונבחרת ישראל (1:1).

כשעלו השבוע השמונה עשרה למסוס ש-המריא עמם לתורכיה, למשחק בורד שנמכר לה על ידי ישראל, הם לקחו עמם מלבד כחיות ושוער סצוע, גם דעה טובה יותר על הכדורגל הישראלי.

מבקיט השערים. ישעיהו ("שעיה") הלד, חלוצה הזריז של מכבי חיפה, השיג את השיא בהחזרת כדורים לשער האורחים.

נקמה באנגלים. בחריפות יוצאת מגדר הרגיל לחם סאבא ("קוצו") גורגייס הקפר, טאי שבקבוצת מכבי חיפה. גם כשנפגע לא יכול היה להבליג על רגשותיו הלאומיים, דחה את ידו של אליוס האנגלי.

זינוק באויר. שלוש פעמים הובקע שער של נחום בוך בהתמודדות בין סנדרלנד ומכבי פתח-תקוה. לא היתה זאת אשמתו של בוך (קופץ במרכז) אלא של בחי' סנדרלנד שקלטון (ימין) ופלמינג (שמאל).

✱ ✱ ✱

★ ★ ★

✱ ✱ ✱

פשוט לא לענין.

★ ★ ★

18

אמישראגז מצריג

לארבעה מיליון השנה, מדברת בעד עצמה. אין זה, כמובן, הכל. אמישראגז תספק לצריג כניה 10 מיליון קילוגרם גז בשנת 1960.

תכנית אמישראגז, אחרת, הנמצאת כבר בשלבי ההגשמה הראשונים מוצגת בתערוכתה אף היא: הספקת גז ישרה ממעין ה"נפט לכוער הגז. נסיון ראשון "ערך בהספקת גז ממעינות הנפט בחלק לעיר אשקלון.

אמישראגז עומדת ללא ליאות לשירות צריג כניה. עיקר דאגתה כיצד לשפר, לייעל ול"הויל את השירותים. התערוכה בחיפה מספרת על מחקרים מסובכים ויקרים המיועדים במיוחד למטרות אלה: אחד המחקרים האלה הוא בדיקת החומרים העומדים בפני גז, מה שסייע לבטחון המהלך ממנו נהנים צריג כני אמישראגז.

גם כאילת

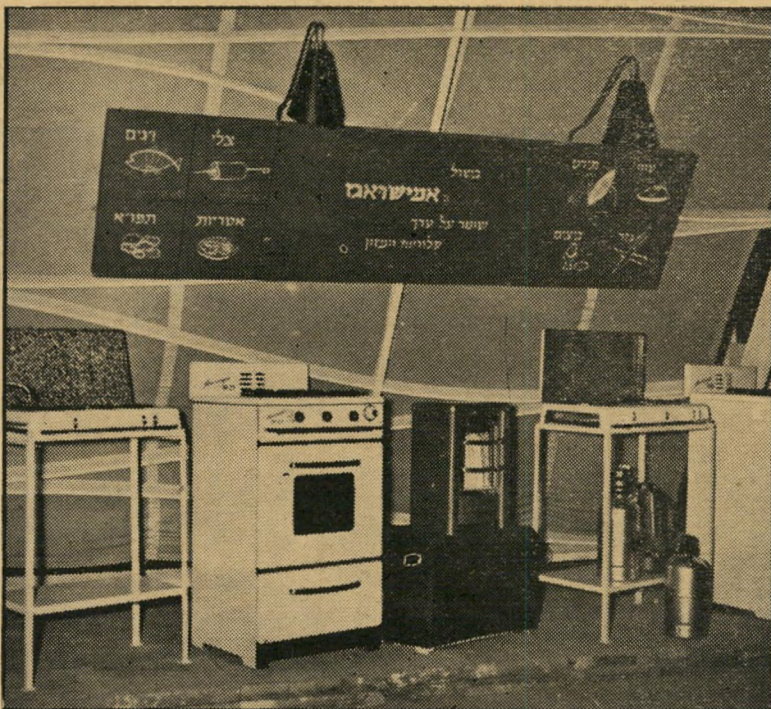
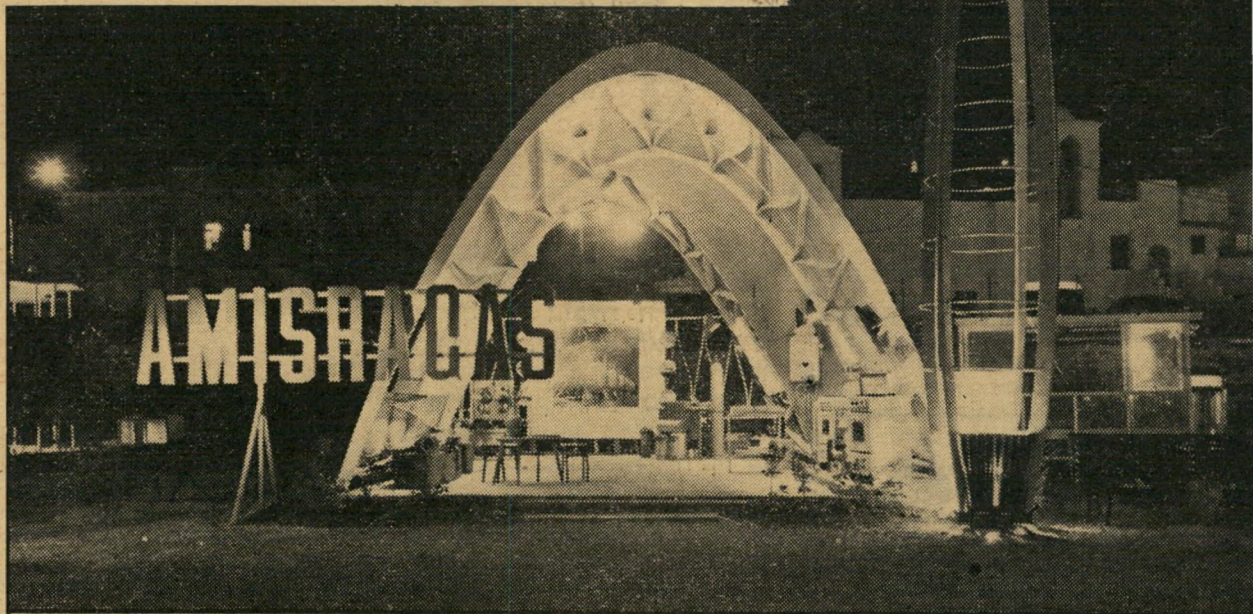
המטבחים הגדולים של 216 קיבוצים, 24 בתי מלון, 14 בתי חולים, יודעים את אשר הם עושים בבואם באמישראגז. ה"תוצאה היא שרבות נהנים מארוחות מזיגות וטעימות מראש הנקרה עד אילת. כי אין כמו תנורי אמישראגז לבישול המזיגות. הם מאפשרים שיפוט של סירי ענק לבישול ואמבטיות מים חמים לחימום האוכל מגמר בישול עד להגשתו לשולחן.

אמישראגז היא גם החברה היחידה בארץ שנטלה על עצמה הספקת גז לתעשייה ול"חקלאות. לכל תעשייה בוער משלה ואמישראגז דואגת לכולם מתעשיית נורות התשמל ועד לתעשיית גיפור הצמיגים.

אפילו בקפריסין

אפילו לחקלאית הגיעה אמישראגז — כפי ש"אומנת האפרוחים" המוצגת בביתן מגלה. "אומנת" מושכת לא רק קהל גדול הנהנה ממראה האפרוחים המתחממים בזכות אמישראגז אלא מביאה גם תועלת רבה מאד ללול. "אומנת האפרוחים" כבר הוכנסה למ"אות לולים ומבטחה לאפרוחים הרכים חום קבוע וזול, ללא סכנה של הפסקה פתאומית (כפי שקורה לעתים קרובות עם חשמל) או שרפה העלולה לקפח את חייהם של האפרוחים.

על אמישראגז אפילו כבר שמעו בקפריסין. כי, אחר הכל, מייצאת אמישראגז כמריגות ניכרות של מיכלי ומכשירי גז לקפריסין זה שנים, והיא ספק הגז העיקרי של האי.

"יותר טעים וגם מזין!" היתה יכולה להיות הסיסמה של אמישראגז. כי המבשל על כירי ותנורי אמישראגז שומר בכך על ערך הקאלוריות שאינן נשרפות במזונות המתבשלים.

רבות המבקרים בתערוכת ת"י 56 ביחיפה באים על סיפוקם כבר עם צעד הראשון בשטח התערוכה. כי מייד, במקום המרכזי, ליד הכניסה, הם נתקלים בביתן החדש של אמישראגז. ובביתן, הבנוי מקשתות קמורות, במבנה ארכיטקטוני נאה במיוחד, יש מה לראות.

חמשה דפנותיו של הביתן מספרים על שירותי אמישראגז, על התפתחותו, על תוכניותיו המיוחדות ועל מקורות ושיטות ההספקה שלו. אך לא בתוך הביתן בלבד מוצגים מבחר סודות אמישראגז. גם מחוצה לו מוצג אחד המכשירים המעניינים של אמישראגז: זרקור המאיר את הביתן בשעות הלילה (ראה תמונה עליונה) והמוזון בנו.

זרקור זה נתקבל מאד על דעת חברי המשקים שסיירו בתערוכה. הם יודעים עד כמה דרוש זרקור כזה, שאינו תלוי בהספקה העלולה להיפסק לפתע, כחשמל.

14 ליטר לרגע

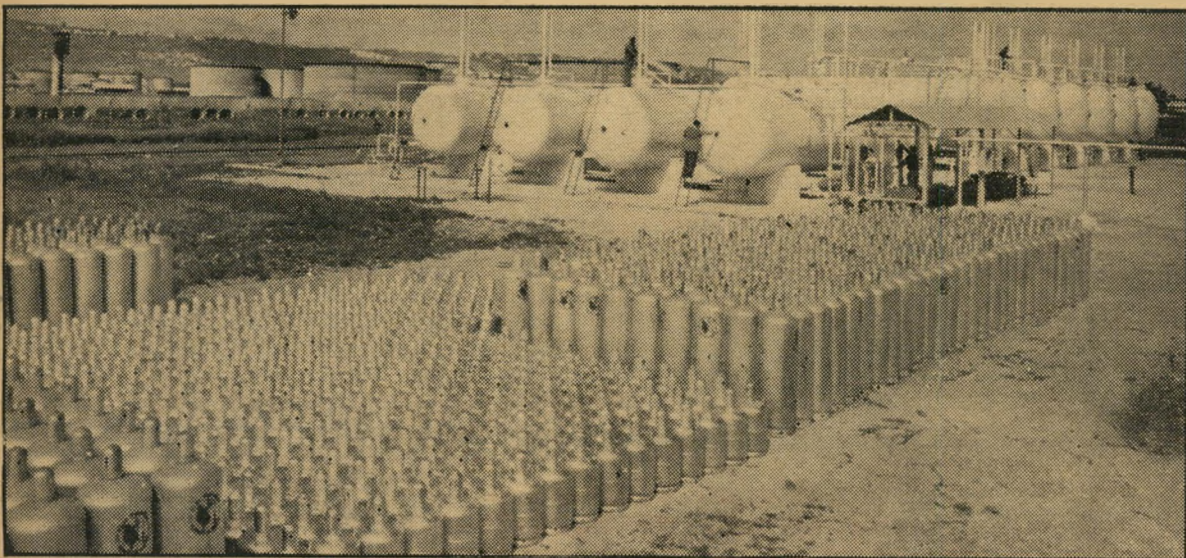
את תשומת הלב העיקרית מסבים המכשירים היפים והחדשים של אמישראגז. ובמיוחד שיא מכשירי אמישראגז — תנור האפייה 18/21, הבנוי כולו על טהרת תוצרת הארץ, עליידי מהנדסי הארץ, מותאם לצרכי הארץ. התנור הוא בעל שלוש להבות, תרמוסטט אוטומטי וחלון פיירקס, דרכו אפשר לראות את המאפה תוך כדי היאפותו. למעשה, התנור הוא התנור האירופאי המשובח, מעובד לפי תנאי הארץ.

הכיריים בעלי שלוש הלהבות שהן ארבע (אחת הלהבות מורכבת משתיים, הגדולה לשיפוט סיר רגיל והקטנה לחימום או לשירפות קטן) מעוררים התפעלות כללית — בגלל טיבם, איכותם, עממיותם ומחירם הזול. לא פחות מעניין תנור החימום, הע"סוף חומר בידוד מעולה עד כדי כך ששעה שהתנור מפיק חום רב הוא עצמו קר לח"לוטין ואפשר לגעת בו ולהעבירו במקומו, מבלי כל חשש לכוויה.

אטרקציה אחרת של אמישראגז לעקרת הבית הוא דוד המים החמים. בצינורות הדוד מתחממים המים בעזרת הגז באופן מידי, מספקים 14 ליטר מים חמים לרגע.

10 מיליון לשנה

בת אמישראגז אינה קופאת על שמריה. והעובדה שתצרוכת הגז של צריג כניה גדלה מחצי מיליון קילוגרם בשנת 1949

"מזאי עציג לשעת חירום!" היא הסיסמה האחרת של אמישראגז. עשרה מיכלי הענק במפרץ חיפה, היחידים מינים בארץ, מבטיחים מלאי לשעת חירום. אך אמישראגז לא התפסקה בכל אלה, דאגה גם להובלה ימית עצמית — עליידי רכישת אניית מיכל (בשיתוף עם צ"ם).

בחן את זכרוןך

2. זכרון מצבים

התבונן בתרשים זה במשך דקה אחת בלבד. לאחר מכן, הפוך את הדף ובחן את זכרוןך בהתאם להוראות שתמצא בעמוד 18.

3. זכרון חפצים

התבונן במנורות המצוירות במשבצת זאת במשך דקה אחת בלבד. לאחר מכן, הפוך את הדף ובחן את זכרוןך בהתאם להוראות.

מבחני זכרון שונים. פתור אותם אחד-אחד. קרא את הבעיה ואחר-כך הפוך את הדף ועבור לעמוד 18. מקום בו תמצא הוראות נוספות לבדיקת זכרוןך. בתשובות עצמן. המודפסות במהופך גם הן בעמוד 18. אל תפתה להתבונן בטרם קראת וענית על שאלות המבחן מתחילתו ועד סופו.

עוד לפני 50 שנה היו בנייהאדם מכורים, כי הזכרון הוא תכונה אחידה וברי-מזל הוא האיש שחונן בה במידה הדרושה. המדע החדש הוכיח כי אין הדבר כך. קיימים כמה וכמה סוגים של זכרון, ולכל אחד מהם מרכז משלו במוח האדם. אין כל הכרח שאדם המתקשה ב"זכירת שמות" — יתקשה גם בזכירת פרצופים, ולהיפך. פרופסורים המסוגלים לזכור בעדפה טורים אי-רוכים של מספרים ונוסחאות, אינם מצטיינים דווקא בזכירת השעה שנועדה לארוחת-צהרים. החקירה רות המדעיות העלו, כי בכל אדם ישנם סוגי זכרון אחרים מפותחים יותר ולעומתם אחרים המפגרים אחרי קודמיהם. מבחן זה, שנערך עדידי מומחים, מאפשר לך לבחון באיזו מסוגי הזכרון אתה חזק יד. הוא פותח לפניך גם אפשרות גיפפת: הוכח, כי הזכרון האנושי ניתן לתרגול ולשיפור. אבחנת חולשותיך תסייע לך לעשות את הצעד הראשון בכיוון זה.

התבונן בפנים שבתמונה זאת במשך זמן מה. לאחר מכן, הפוך את הדף וראה אם תוכל לזהות את אלה שהועמדו עבודך בי-מיסדר זיהוי מיוחד, בי-סדר אחר מזה שבצלום.

1. זכרון פרצופים

4. זכרון קריאה

קרא את הכתבה הקצרה המופיעה כאן פעם אחת בלבד במהירות הקריאה הרגילה שלך. משסיימת — הפוך את הדף ובחן את זכרוןך בהתאם להוראות שתמצא בעמוד 18.

בשעה 1.30 אחרי הצהריים ביום ג', ה-18 במאי 1954 הותקפה מרת עזיזה קדיין, בת 38, אשתו של יד שבידאש המועצה המקומית בכפר שפע ומנהלת הסניף המקומי של טיפת-חלב, עדידי צעיר אדמוני בן 22 בערך, שחטף ממנה את ארנקת האפור אשר הכיל 37 ל"י במזומן וכן תעודת-זהות ושני פנקסי-מזון. המקרה אירע בקרן הרחובות השי-חר ושפטרכין, והצעיר ברח לאחר מכן לכיוון תחנת מכביה-האש שמי צפון. הנפגעת הגישה תלונה לקצין המשטרה ע. מ. מ. יעקב פלמון, שפתח מיד בחקירה נמרצת. הצעיר תואר כגבהיקומה, בעל שיעור חום כהה ולבוש חליפה כהונה ונעלי קרפ. המשטרה גבתה את עידותה של הגברת עזיזה קדיין ופתחה תיק. הקצין החוקר מסר למתלוננת כי הינו מקווה לגלות את עקבות העבריון בהקדם האפי שרי ולהחזיר לה את רכושיה שי נשדד. מתוך דבריו הבינה מרת קדיין כי הצעיר הינו עבריון ידוע, אשר ביצע עבירות דומות קודם לכן.

5. זכרון פרטים

התבונן בעיון בתמונה זאת במשך זמן מה, והשתדל לזכור ככל האפשר יותר פרטים ופרטי-פרטים. כשתהיה סבור כי השתלטת על רוב הפרטים המופיעים בתמונה — הפוך את העמוד ובחן את זכרוןך בהתאם להוראות שתמצא שם. אסור לך להשתמש בנייר ועפרון או בכל שיטת רישום אחרת ועליך לסמוך על זכרוןך בלבד. מיבחן זה מיועד במיוחד לקבוע באיזה מידה מסוגל מוחך לקליטה סדירה ומדוקדקת, ומה יכולתו ל"תיק" פרטים רבים ככל האפשר בשיטתיות וללא שימוש באמצעי עזר כאלה המוזכרים למעלה.